11 ИЮН 1985

БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ, ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ВА МИНИСТРЛАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН • № 129 (19.205). • 1985 йил 5 июнь, чоршанба • Баҳоси 3 тийин.

КПСС XXVII СЪЕЗДИНИ МУНОСИБ КУТИБ ОЛАЙЛИК!

КАТТА ҲАРАКАТГА КЕНГ ЙЎЛ!

СЎЗ — ТАШАББУСКОРЛАРГА

БАРЧА БИРДЕК ИНТИЛСА...

Вера КОВАЛЕВА,
«Фарғонанефтеоргсинтез» бирлашмасининг комсомол-ёшлар бригадаси бошлиғи

•

Аввало, кичик коллективимиз ҳақида икки оғиз сўз: комсомол-ёшлардан иборат бригадамиз нефть маҳсулотлари чиқиндиларини қайта ишлаб парафин, стеарин, полиэтилен буюмлари тайёрлайди. Ўзи оддийгина бўлсада, ҳозирги электрлашган асримизда ҳам асқотувчи маҳсулот — шамчироқлар ишлаб чиқарилади. Улар тоғлардаги чўпон-чўлиқларга, ўрмончиларга, кенг музликларда текшириш олиб бораётган тадқиқотчиларга жуда қўл келишини яхши биласиз. Айрим кезларда электр энергия узилиб қолса, одамлар дарҳол шамчироқ излаб қолишади.

Ишимиз маромини цехларда ўрнатилган қолиплаш машиналари белгилаб беради. Улар биздан қолипларга зарур хом ашёни вақтида солиб туришни, ҳосил бўлган суюқликни керагича совутиб (тўндириб) қуйишни ва ниҳоят тайёр маҳсулотни қолипларидан шикастлантирмасдан олишни талаб этади. Бунда, албатта, ҳушёрликни йўқотмай, ишлаб чиқариш технологиясига қатъий амал қилиш муҳим аҳамиятга эга. Чунончи, суюқликни керагича тўндириб олиш учун нормага кўра 30 минут кўзда тутилган. Ана шу ярим соатлик вақтнинг аниқ дақиқасини «топиш» ҳам — минутлардан ютиш имконини беради ва олти соатлик иш сменаси давомида қўшимча маҳсулот ишлаб чиқариш учун вақт тежалади. Қолаверса, ҳар бир шамчироқ учун белгиланган 97-100 грамм парафиндан ортиқча «чўкинди қатлам» ҳосил бўлади. Унга қўшимча юпқа қатлам суриш билан яна росмана шамчироқ тайёрлаш мумкин. Бу эса хом ашёдан ҳам тежашга олиб келади.

Шу боис, биз минутларни қадрлашга, сўнгра хом ашёни тежаб ишлатишга алоҳида эътибор қиламиз. Шу йўл билан йилнинг сентябрь ойига қадар беш йиллик топшириқларимизни бажаришга сўз берганмиз. Бригадамиздаги беш қизнинг ҳаммаси — ўзимнинг шогирдларим. Нина Фатькина, Света Ергучева сингари дугоналаримнинг меҳнат стажи бор-йўғи икки йил бўлса-да, айни кунларда мендан кам ишлаётганлари йўқ.

Корхонамизда социалистик мусобақа пешқадамлари кўп. Улар кечагина Л. Жаркова, А. Малих, П. Кох, Л. Попова, П. Мўйдинова каби моҳир мураббийлар қўлида иш ўрганган ёш ишчилардир. Улар ўз жойларида давлат, план ва меҳнат интизомини қатъий сақлаш масъулияти билан ишлаётганликлари учун ҳам мусобақада олдинда бормоқдалар, бирлашмада обрў-эътибор топиб, тилга тушмоқдалар. Натижада корхонамиз ишлаб чиқаришида ҳам ижобий силжишлар рўй бериб, илгари йўл қўйилган қолоқликдан чиқиб олишга, бугунги кунда план топшириқларини ошириб бажаришга муваффақ бўляпмиз.

Ўзим бирлашмада ўн йилдан буён ишлайман. Илк меҳнат кўникмасини шу ерда олдим. Техникумда ўқиб, технолог бўлиб етишдим. Бир сўз билан айтганда — бу ер менга иккинчи уй бўлиб қолди. Зотан, шахсий ҳаётинг, ойланг ва юзлаб дўстларинг муваффақияти сенинг ҳам ҳаракатингга, ишингга, маънавий тарбиянгга боғлиқлигини ҳис этсанг, Меҳнат, Бахт деган юксак тушунчалар мазмунини чуқурроқ англаркансан. Истардимки, халқ хўжалигимизнинг турли жабҳаларида ишлаётган ҳар бир меҳнат кишиси ҳам шундай интилиш билан яшаса, тер тўкса...

Бу истак, бу ният «КПСС XXVII съездига — 27 зарбдор ўн кунлик» ватанпарварлик ҳаракатини бошлаб берган ташаббускор дўстларим мурожаатида ҳам ёрқин акс этди. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети маъқуллаган ана шу ташаббус республикамиз меҳнат коллективларида якдил қўллаб-қувватланишига, кенг қулоч отишига, унинг издошлари кун сайин кўпайиб бориб, миллионларни бирлаштиришига ишончим комил.

Сўнгги сўзим — бригадамиз 1986 йилнинг биринчи квартали охиригача меҳнат унумдорлигини планга қўшимча 4 процент ошириб, маҳсулот таннархини топшириқдан ташқари 2 процент арзонлаштиришга эришади. Партиямизнинг олий анжумани — XXVII съезд очиладиган кунда фақат тежалган ва иқтисод қилинган хом ашё ҳамда маблағ ҳисобига ишлаймиз.

БАРҚАРОР ЮТУҚЛАР

Рўзибой СУЛАЙМОНОВ.
«Наманганводстрой» тресты 2-механизациялашган кўчма колоннасининг экскаваторчиси, Меҳнат Қизил Байроқ ордени нишондори

•

Гидрометеорология маркази апрель ойида бу йилги баҳорнинг серёғин келганидан, Сирдарё сувининг сатҳи кўтарилиш эҳтимоли борлигидан колхоз-совхозларни ўз вақтида огоҳлантирди. Районимиз асосан шу асов дарёдан сув ичади. Аксарият хўжаликларнинг экинзорлари соҳилга туташиб кетган. Поп районида асосий йирик ташкилот — 2-механизациялашган кўчма колоннамиз коллективи хўжаликларга ёрдам қўлини чўзди.

Мен бошқараётган экипаж дарёнинг «Правда» колхози территориясидан ўтган участкага тушди. Икки ойдирки, дарё ўзанини тартибга солиш йўлида баландлиги уч метр дамба кўтариб, устидан кенг ва равон йўл қуряпмиз. Мен ёрдамчим Асқарали Ҳошимов билан навбатма-навбат экскаваторда ишлаймиз. Бульдозерчи Эминжон Мирбадалов тупроқ суради. Ҳамкорликда қилаётган меҳнатимиз натижалари қувончли. Қисқа муддат ичида соҳил бўйлаб тўрт километр узунликдаги дамба бўй кўрсатди. Экипажимиз аъзолари ойлик иш нормаларини уч ҳисса ошириб бажардилар. Энг муҳими — табиий офатнинг олди олинди. Кўп ўтмай дарё суви тошди. Аммо у ўз изидан оқишга мажбур бўлди.

Ўз меҳнатидан қониқиш ҳосил қилиш, зиммадаги ишга масъулият билан ёндашиш, ғайрат-шижоат билан ишлаш — пировард натижада, муваффақиятга эришишнинг ишончли гарови. Лекин, баъзида биз бу оддий ҳақиқатни унутамиз, бепарволик қиламиз. Натижада бир хил шароитда ишлаб, бир хил маркадаги техникани бошқаришимизга қарамай, кўрсаткичларимиз турлича бўлади. Биров экскаваторнинг белгиланган иш нормасини 1,5-2 баравар ошириб бажарса, бошқа биров уни аранг қоплайди. Баъзилар техниканинг ремонт муддатини бир неча йилга узайтирса, баъзилар анча барвақт ремонталаб қилиб қўяди. Бунга ишлаб чиқариш интизомининг бўшлиги, техника парваришига эътибор сустлиги, механизаторларнинг ўз бурчига ихлоси етарли эмаслиги сабаб, албатта.

Партия ва ҳукуматимиз биз, гидромелиораторларни ҳамиша актив ижодий меҳнатга даъват этмоқда. Самарадорлик калити бўлган бу даъватларнинг бажарилиши халқимиз турмуш фаровонлигини янада юксалтиришнинг негизи деб биламан. Яхши яшаш учун яхши меҳнат қилиш керак.

Кези келганда ўз иш тажрибаларим ҳақида ҳам айтиб ўтмоқчиман. Ҳамма касбдаги кишилар қатори механизатор ҳам иш жараёнида танаффус қилиб олишини яхши биласиз. Одатда бундай танаффуслар 15-20 минутга чўзилиши аниқ. Мен бошқараётган «Э-652» маркали экскаваторда ярим соатда 30 кубометр, чапдаст механизаторлар эса 50 кубометргача ер қазиш ишлари бажариши мумкин. Лекин ана шундай танаффуслардан бир соатлик вақт тежаб қолинса-чи? У планга қўшимча 100 кубометр тупроқ ишлари бажариш имконини беради.

Ёнилғи тежаб қолиш борасида ҳам шу фикрни айтиш мумкин. Баъзи механизаторлар қайта ўт олдиришдан эриниб, двигателни ўчирмайдилар. Ҳолбуки, у ярим соатда 5 литргача ёнилғи истеъмол қилади. Мен шу саришталик эвазига ҳар кварталда 125 литр ёнилғи, ҳар йили 350 сўмлик турли эҳтиёт қисмлар тежаб қолишга муваффақ бўламан.

Партиямизнинг навбатдаги съездини муносиб туҳфалар билан кутиб олиш учун меҳнат беллашувини қизитиб юборган трестимиз қурувчи ва механизаторлари республикамиз ишлаб чиқариш илғорларининг «КПСС XXVII съездига — 27 зарбдор ўн кунлик» ўтказиш тўғрисидаги ташаббусини қизғин қувватладилар.

Дастлабки зарбдор ўн кунлик якунлари бўйича Ленин ордени нишондорлари Эркин Содиқов, Олимжон Мадалиев, Холиқ Мусахонов, III даража Меҳнат Шуҳрати ордени соҳиби Рашид Ирсмамбетов, «Ҳурмат Белгиси» орденли Баховуддин Абдуллаев, Ўзбекистон Ленин комсомоли мукофоти лауреати Раҳмат Ҳакимов сингари механизаторлар байроқдор бўлишди. Уларнинг ҳар бири шу кунларда ўн иккинчи беш йиллик ҳисобига меҳнат қиляпти.

ҚОНУН — ИЧКИЛИКБОЗЛИККА ҚАРШИ

Социалистик тузумнинг бунёдкорлик кучлари тобора тўла-тўкис намоён бўлаётган ҳозирги вақтда коммунистик ахлоқ принципларига қатъий риоя этиш, зарарли сарқитларни, аввало, спиртли ичимликлар истеъмол қилиш каби хунук ҳодисаларни бартараф этиш алоҳида аҳамият касб этмоқда. Партия билан давлатнинг яқинда қабул қилган муҳим қарорлари шу социал иллатни турмушимиздан қатъиян суриб чиқаришга қаратилган. СССР Олий Совети Президиумининг «Ичкиликбозликка қарши курашни кучайтириш тўғрисидаги» Фармони 1 июндан кучга кирди. СССР юстиция министри Б. В. Кравцов алкоголизмга қарши курашнинг ҳуқуқий жиҳатлари ҳақида гапириб берди.

— Ҳуқуқни муҳофаза қилиш органларининг ходимлари ичкиликбозлик сабабли келиб чиқадиган жамики салбий оқибатларга ҳаммадан кўра кўпроқ дуч келадилар. Бу иллатнинг социал жиҳатдан хавфли экани, аввало, шундан иборатки, у одамларнинг сиҳат-саломатлигига, айниқса, ёш авлодга ҳаддан ташқари ҳалокатли таъсир қилади. Ичкиликбозликнинг халқ хўжалигига етказадиган зарари миқдорини аниқлаш қийин, умуман, аниқлаб ҳам бўлмайди. Мутахассисларнинг ҳисоб-китобларига қараганда, спиртли ичимликлар сотишдан тушадиган даромадни давлат, жамият кўраётган зиёнга асло таққослаб бўлмайди.

Совет давлати халқнинг хоҳиш-иродасини ифодалаб, ичкиликбозлик ва алкоголизмни бартараф этиш, самогон қилишни батамом тугатиш соҳасидаги самарали курашни таъминлашга қаратилган бир қанча қонун актларини қабул қилди. Шуни уқтириб ўтиш керакки, спиртли ичимликларни суиистеъмол қилувчи шахсларга нисбатан таъсир ўтказишнинг ҳуқуқий чоралари илгари ҳам қўлланилган эди. Бироқ башарти ҳуқуқни ҳимоя қилувчи органларнинг бу соҳадаги фаолияти ҳақида гапириладиган бўлса, бу фаолият ҳамиша ҳам самарали бўлмаганини тан олмоқ керак. Ҳуқуқбузарларга қарши қонун етарлича қатъият ва изчиллик билан қўлланилмади. Спиртли ичимликлар билан савдо қилиш қоидаларини бузиш ҳолларининг пайи кўпинча қирқилмади, самогон қилишда айбдор бўлган ҳақиқий кишиларнинг ҳаммаси ҳам фош этилмади. Бир қанча жойларда ичкиликбозликнинг олдини олиш соҳасидаги ишда меҳнат коллективлари, ичкиликбозликка қарши кураш комиссиялари билан мустаҳкам ўзаро алоқа йўлга қўйилмади.

Яна қабул қилинган қонунлар ички ишлар органларининг, судларнинг шу хунук ҳодисага қарши курашдаги имкониятларини кенгайтиради. Чунончи, жамоат жойларида, айниқса, ишлаб чиқаришда спиртли ичимликларни ичганлик ёки маст ҳолда пайдо бўлганлик учун янада қаттиқ жавобгарлик белгиланди. Мастерлардан, участкаларнинг, сменалар, цехларнинг бошлиқларидан ва бошқа раҳбарлардан қонун йўли билан жавоб талаб қилиш оширилди. Ишлаб чиқаришда қўл остидаги кишилар билан ичкиликбозликда қатнашганлиги учунгина эмас, шу билан бирга маст ходимни ишдан четлаштириш чораларини кўрмаганликлари учун, шунингдек, қўл остидаги кишининг спиртли ичимлик ичганлиги ёки ишда маст ҳолда пайдо бўлганлигининг лоақал биронта ҳодисасини яширганлик учун ҳам жавоб талаб қилинади. Бундай тартиббузарликлар учун, очиғини айтганда, анчагина миқдорда — 50 сўмдан 100 сўмгача штраф белгиланди.

Белгиланган ҳуқуқий норма бошқа чоралар билан бир қаторда корхоналар, муассасалар, ташкилотлар ва бирлашмалардаги барча бўғин раҳбарларининг бевосита иш жойларида дуруст тартиб ва интизомни таъминлаш учун бўлган масъулиятини оширишга ҳар томонлама кўмаклашиши лозим.

Автомобиль, трактор ёки бошқа транспорт воситаси рули маст одамнинг қўлига тушган ҳолларда кўпинча одамларнинг ҳалок ва майиб бўлиши билан боғлиқ бўлган жуда оғир оқибатлар келиб чиқади. Бундай қонун бузиш ҳолларига қарши жуда шафқатсизлик билан курашиш лозим. Бундан буён транспорт воситаларини маст ҳолатда ҳайдаш фактининг ўзи учун, ҳатто ҳеч қандай оқибат келтириб чиқармаган тақдирда ҳам 100 сўм миқдорида штраф солинади ёки бир йилдан уч йилгача муддатга машина ҳайдаш ҳуқуқидан маҳрум этилади. Транспорт воситаларини бошқариш ҳуқуқига эга бўлмасалар ҳам, маст ҳолатда машина ҳайдаган кишиларга — 100 сўм миқдорида жарима солинади.

Бир йил давомида қонунни шу тарзда такрор бузиш энди жиноят деб ҳисобланади. Айбдорлар судга бериладилар. Уларга 300 сўм миқдорида штраф солиш тариқасида ёки икки йилгача муддатга ахлоқ тузатиш ишларига юбориш ва ҳатто бир йилгача озодликдан маҳрум этиш тарзида жазо тайинланиши мумкин. Аммо бунда машина ҳайдовчи уч йилдан беш йилгача муддатга транспорт воситаларини бошқариш ҳуқуқидан муқаррар маҳрум қилинади.

Транспорт воситаларининг техникавий ҳолати ва ишлатилиши учун масъул бўлган мансабдор шахслар зиммасига йўл ҳаракати хавфсизлигини таъминлаш ва турли-туман кўнгилсиз ҳодисаларнинг олдини олиш учун алоҳида жавобгарлик тушади. Айни шу боисдан қонунда маст кишини рулга йўлатганлик учун бундай шахсларга — 100 сўм штраф солинади. Башарти қонунни мана шундай тарзда бузиш ҳолати автотранспорт билан боғлиқ жиноят содир бўлишига олиб борса, мансабдор шахс ҳам жиноий жавобгарликка тортилади.

Балоғатга етмаганларни ичкиликка жалб этган ота-оналар, катта ёшдаги бошқа кишиларнинг маъмурий, шунингдек, жиноий жавобгарлиги анча кучайтирилади. Бу ғоят муҳим ва ўз вақтида чиқарилган қарордир.

Ҳозир самогон қилишни, такрор айтаман, самогон қилишни таг-туби билан тугатиш вазифаси қўйилмоқда. Шундай қилмай туриб, ичкиликбозлик ва алкоголизмга қарши муваффақиятли кураш олиб бориш қийин, жуда қийин.

Хонаки самогон, чача, арақ, тут арағи, брага ва бошқа ўткир ичимликлар тайёрлаш халқ хўжалигига катта зиён етказади — таннархидан кўра пастроқ чакана баҳода сотиладиган кўп миқдордаги озиқ-овқат маҳсулотлари сарф бўлади. Фармонга мувофиқ мана шундай спиртли ичимликлар тайёрлаганлик учун масъулият оширилади.

Ичкиликбозлик фактларининг олдини олишга ва пайини қирқишга қаратилган чоралар орасида спиртли ичимликлар билан савдо қилиш қоидаларига қаттиқ риоя этилиши катта аҳамиятга эгадир. Бунда ичимликларни корхона ва қурилишлар, ўқув юртлари, ётоқхоналар, болалар муассасалари, маданий муассасалар ва томошахоналар яқинида, меҳнаткашлар оммавий сайр қилиб хордиқ чиқарадиган жойларда сотишни тақиқлаш тўғрисида гап бормоқда. Уларни сотишнинг муайян режими белгиланди. Спиртли ичимликларни 21 ёшга етмаган йигит-қизларга сотиш тақиқланади. Яқин келажакда амалга ошириладиган бошқа бир қанча чеклашлар ҳам белгиланди.

(ТАСС).

ҚАШҚАДАРЁ ПИЛЛАЧИЛАРИНИНГ МЕҲНАТ ҒАЛАБАСИ

Қашқадарё областининг пиллачилари партия XXVI съезди, КПСС Марказий Комитетининг 1985 йил апрель Пленуми қарорларини бажара бориб, КПСС XXVII съездини муносиб кутиб олиш учун социалистик мусобақани авж олдириб, пилла тайёрлаш юзасидан план ва социалистик мажбуриятларини муддатидан илгари, 4 июнда бажардилар. Давлатга планда белгиланган 2160 тонна ўрнига 2200 тоннадан кўпроқ ана шу қимматли хом ашё топширилди. Ҳар қути қурт уруғидан 60 килограмм пилла олинди. Тайёрланаётган пилла сифати ошди, ҳосилнинг 89 проценти юқори навларга топширилди.

Пилла тайёрлаш беш йиллик плани ошириб бажарилди. Давлатга 10684 тонна пилла сотилди, бу эса планда белгиланганидан 504 тонна кўпдир.

Усмон Юсупов, Қарши, Ульянов, Нишон, Косон, Ғузор, Баҳористон, Муборак, Қамаши, Чироқчи, Яккабоғ районларининг пиллачилари пилла тайёрлаш юзасидан план ва социалистик мажбуриятларини муваффақиятли бажардилар.

Шаҳрисабз ва Китоб районларининг, Қарши районидаги «Партия XXII съезди», «Ленин йўли», Ульянов районидаги «Қашқадарё», «Партия XX съезди», Косон районидаги Энгельс номли, Нишон районидаги К. Маркс номли, Ғузор районидаги В. И. Ленин номли, Чироқчи районидаги Ф. Хўжаев номли, Усмон Юсупов районидаги «Пахтакор» совхозларининг, Шаҳрисабз районидаги «Ленинград», Энгельс номли, Китоб районидаги К. Маркс номли, Свердлов номли, Яккабоғ районидаги «Қизил юлдуз», «Ленинизм», «Қизил Ўзбекистон», Қамаши районидаги Калинин номли, «СССР 50 йиллиги» колхозларининг меҳнатчилари ҳар қути қурт уруғидан 70—75 килограммдан пилла олиб, пилла тайёрлаш плани ва социалистик мажбуриятларининг бажарилишига катта ҳисса қўшдилар.

Қарши районидаги «Аврора» совхозидан Муҳаббат Худойбердиева, С. Раҳимов номли совхоздан Рўзи Қодирова, Китоб районидаги «Китоб» завод-совхозидан Холида Раҳмонова, «Зарафшон» совхозидан Маҳфират Йўлдошева, Яккабоғ районидаги Ульянов номли колхоздан Зумрад Раҳмонова, «Партия XXIV съезди» колхозидан Юлдуз Эрназарова, Шаҳрисабз районидаги «Коммунизм» колхозидан Ойдин Усмонова, Киров номли совхоздан Мунаввар Эшова, Ульянов районидаги «III Интернационал» совхозидан Муҳаррам Махтимова, «Москва» совхозидан Тошбиби Очилова, Чироқчи районидаги Охунбобоев номли колхоздан Хайринисо Олломуродова, «Партия XXIV съезди» колхозидан Анор Мирзаева, Нишон районидаги «Пахтаобод» совхозидан Мунаввар Раҳматова, Косон районидаги Ульянов номли колхоздан Хоним Жўраева бошлиқ пиллачилик звенолари ҳар қути қурт уруғидан 100—120 килограмм ва бундан ҳам кўпроқ пилла олдилар.

Область пиллачиларининг бу муваффақияти кўп жиҳатдан ипак қурти боқиш агротехникасининг илғор усулларини кенг қўлланиш, қурт боқишда «Барака—82» препаратидан фойдаланиш туфайли таъминланди.

Қашқадарё областининг пиллачилари ўз имкониятларини чамалаб кўриб, КПСС XXVII съезди шарафига ялпи пилла ҳосилини 2400 тоннага етказишга қарор қилдилар.

ҲУРМАТ ТАХТАСИ

Пилла тайёрлаш планини муддатидан илгари бажарганлиги учун қуйидагилар республика «Ҳурмат тахтаси»га ёзилди:

Қашқадарё области — область партия комитетининг секретари Н. Т. Туропов, область ижроия комитетининг раиси А. Г. Кадин, область комсомол комитетининг секретари М. К. Саидмуродова, область пиллачилик бошқармасининг бошлиғи С. Б. Боқиев.

Чироқчи райони — район партия комитетининг секретари А. У. Бозоров, район ижроия комитетининг раиси М. Норбоев, район комсомол комитетининг секретари Ж. Карамонов, бош пиллахона директори А. Муродов.

Ғалаба райони — район партия комитетининг секретари Ю. Толипов, район ижроия комитетининг раиси Н. М. Мадаминов, район комсомол комитетининг секретари Б. Анорбоев, бош пиллахона директори Р. Болтаев.

Калинин райони — район партия комитетининг иккинчи секретари С. Т. Бадаев, район ижроия комитетининг раиси Б. Жуманиёзов, район комсомол комитетининг иккинчи секретари З. М. Мамажонов, бош пиллахона директори Б. Сапарбоева.

ДОИМИЙ КОМИССИЯ МАЖЛИСИ

Ўзбекистон ССР Олий Совети савдо ва маиший хизмат доимий комиссиясининг 4 июнь куни бўлиб ўтган мажлисида аҳолига хизмат қилувчи корхоналар, ташкилотлар ва муассасаларнинг иш режими билан боғлиқ иш вақти зое кетишининг олдини олиш борасида Ўзбекистон ССР Маиший хизмат кўрсатиш, Савдо министрликларининг, Ўзбекбирлашувнинг ва халқ депутатлари маҳаллий Советларининг фаолияти батафсил муҳокама қилинди.

Комиссия аъзолари жойлардаги ишларнинг аҳволини муфассал ўрганиб чиқиб, мажлисда шуни маълум қилдиларки, меҳнаткашлар маиший хизмат корхоналарига, ташкилотлари ва муассасаларига боришларига тўғри келаётганлиги натижасида иш вақтининг анчагина қисми зое кетмоқда. Маиший хизмат корхоналари, ташкилотлари ва муассасаларининг иш режими одамларнинг асосий қисми ишлаб чиқаришда банд бўладиган соатларга тўғри келади, дам олиш кунлари эса шанба ва якшанбага қўйилган.

Комиссия аъзолари, депутатлардан Б. И. Бугров, Б. Ж. Ҳакимов, Ю. А. Асепков, Ш. К. Назарова ўз нутқларида аҳолига хизмат қилувчи ташкилотлар иш соатларини белгилаш чоғида ўзларининг маҳкамачилик манфаатларидан келиб чиқаётганликлари, меҳнат ва давлат интизомини мустаҳкамлашга, меҳнат унумдорлигини оширишга кўмаклашадиган муҳим омилларнинг бири сифатида оқилона иш режимининг аҳамиятига етарлича баҳо бермаётганликлари каби фактларга йўл қўйиб бўлмаслигини таъкидладилар.

Кўпгина халқ депутатлари Советлари ва уларнинг ижроия комитетлари ҳам магазинларнинг, маиший хизмат корхоналарининг, мактабгача тарбия муассасаларининг аҳоли учун қулай иш графигини белгилаш тўғрисида ғамхўрлик қилмаяптилар. Улар мазкур масалалар юзасидан қарорларни меҳнат коллективларининг фикрларини ҳисобга олмай маиший хизмат корхоналари раҳбарларининг таклифларига амал қилиб қабул этмоқдалар.

Мажлисга таклиф этилган Ўзбекистон ССР аҳолига маиший хизмат кўрсатиш министри В. В. Куксенко ва Ўзбекистон ССР савдо министри М. Х. Ҳасанов, Ўзбекбирлашув правлениесининг раиси З. Ш. Сирожев маҳаллий Советлар шаънига меҳнат интизомини мустаҳкамлаш ва иш вақти зое кетишини тугатиш тўғрисида КПСС Марказий Комитети билан СССР Министрлар Советининг талабларидан тегишли хулосалар чиқариб олинмаганлиги учун жиддий эътирозлар билдирилди.

Комиссия Қорақалпоғистон АССР Министрлар Советига, халқ депутатлари Тошкент область ва шаҳар Советларининг ижроия комитетларига маиший хизмат корхоналари, муассасалари ва ташкилотларининг иш режими меҳнаткашлар учун энг қулай бўлиши, одамларнинг талаб-эҳтиёжлари эса уларнинг ишлаб чиқариш фаолиятига зарар етказмаган ҳолда қондирилиши учун ана шу иш режимини қайта кўриб чиқишни тавсия этди. Савдо, Аҳолига маиший хизмат кўрсатиш министрликларига, Ўзбекбирлашув правлениесига ўзларига қарашли ташкилотлар иш графигига сўзсиз риоя этиш устидан контролликни кучайтириш таклиф қилинди.

Маиший хизмат корхоналари ва муассасаларининг белгиланган иш тартибига риоя этилаётганлиги, уларнинг иш сифати оширилаётганлиги тўғрисида тегишли раҳбарларнинг ҳисоботларини Советларнинг сессияларида, уларнинг ижроия комитетлари, доимий комиссияларининг мажлисларида муҳокама қилиш учун мунтазам суратда тақдим этиб туриш керак. Интизомсизликнинг ҳар қандай кўринишларига, маиший хизмат соҳасидаги айрим ходимларнинг ўз манфаатларини меҳнаткашларнинг манфаатларидан устун қўйиш йўлидаги уринишларига барҳам бериш зарур. Мана шу чораларнинг ҳаммаси КПСС Марказий Комитети 1985 йил апрель Пленумининг қарорлари талаб этаётганидек, ҳамма жойда интизом ва тартибни мустаҳкамлашга қаратилиши лозим.

(ЎзТАГ).

ФИНЛЯНДИЯ РЕСПУБЛИКАСИ ПРЕЗИДЕНТИ М. КОЙВИСТОНИНГ СССРГА ҚИЛАДИГАН ВИЗИТИ ТЎҒРИСИДА

Финляндия Республикасининг Президенти М. Койвисто СССР Олий Совети Президиуми ва СССР ҳукуматининг таклифига биноан шу йил июнь ойининг ўрталарида Совет Иттифоқи (Карелия АССР, Костомукша шаҳри)га келади.

Президент М. Койвисто СССР Министрлар Советининг Раиси Н. А. Тихонов билан бирга Костомукшадаги кон-саралаш комбинати қуриб битказилганлиги муносабати билан ўтказиладиган тантанали тадбирларда иштирок этадилар. Ана шу комбинатни барпо этишда Финляндиянинг фирмалари қатнашган эди.

ИҚТИСОДИЙ ТАЪЛИМ СИСТЕМАСИДА ЎҚУВ ЙИЛИ ЯКУНЛАНМОҚДА

ЛЕНИНЧА КАМОЛОТ МАКТАБЛАРИ

КПСС Марказий Комитетининг 1985 йил апрель Пленумида меҳнаткашларни ғоявий-сиёсий чиниқтириш, уларнинг сиёсий ва иқтисодий таълимини янада яхшилаш вазифалари илгари сурилди. Республика партия ташкилотлари Пленум қарорларидан келиб чиқиб, бу муҳим соҳани янада такомиллаштириш, машғулотларнинг жонли ва амалий тусда ўтишига эришиш борасида ибратли иш олиб бормоқдалар. Ғоявий эътиқодни чиниқтиришда, ижтимоий онгни тарбиялашда, кишиларнинг меҳнатдаги активлигини кучайтиришда партия сиёсий ўқуви билан бирга иқтисодий таълим системасидаги машғулотларнинг ҳам роли каттадир. Бугун якунловчи машғулотларда коммунистлар ва меҳнаткашларнинг кенг қатлами йил бўйи олган иқтисодий билимларини янада мустаҳкамлайдилар, партиямиз иқтисодий сиёсатининг актуал масалаларини ўрганадилар. Партия ташкилотларида якунловчи машғулотларнинг мазмундорлигини ва савиясини ошириш, уларда ўрганиладиган ҳар бир темани тингловчилар онгига чуқур сингдириш учун барча зарур чоралар кўрилди. Иқтисодий ўқувнинг самарадорлигига эришиш аниқ мақсад қилиб қўйилди.

Ҳаёт билан ҳамнафас

РИВОЖЛАНГАН социализмнинг ҳозирги босқичида экономикани интенсив ривожлантириш партиямиз сиёсатининг ажралмас қисмидир. КПСС Марказий Комитетининг 1985 йил апрель Пленумида бу соҳада олдимизда турган вазифалар аниқ-равшан қилиб белгилаб берилди. Районимизда партия сиёсий маорифи, иқтисодий таълим, комсомол ўқувини ташкил этиш ва унинг самарадорлигини оширишда ибратли тажрибалар тўпланган. Биз бу соҳадаги ҳамма ишларимизни КПСС Марказий Комитетининг 1983 йил июнь Пленуми қарорлари асосида олиб боряпмиз.

Районимиздаги барча коммунистлар ва меҳнаткашларнинг кенг қатлами партия сиёсий ўқуви ёки иқтисодий таълим мактабларида ўзларининг сиёсий ва иқтисодий билимларини, малакаларини ошириб бормоқдалар. Марксизм-ленинизм асослари, ёш коммунистлар мактаблари тингловчилари сафи йил сайин кенгайиб бормоқда. Биз ўтган ўқув йилида қишлоқ хўжалиги ишлаб чиқаришида меҳнат қилаётган кишиларнинг асосий қисмини иқтисодий ўқувларга жалб қилдик. Машғулотларнинг таъсирчан ва самарали бўлишини таъминладик. Бунинг учун, энг аввало, пропагандист кадрларнинг бой тажриба тўплаган, ғоявий-сиёсий чиниққан мутахассис коммунистлардан бўлишига эришдик. Айни пайтда районда 200 нафар ана шундай коммунист пропагандистлик қилмоқда. Аҳоли ўртасида иқтисодий билимларни кенг ёйишда уларнинг хизматлари катта бўляпти.

Коммунистлар ишда ва турмушда бўлгани сингари ўқишда ҳам бошқаларга ибрат кўрсатмоқдалар. Уларнинг актив иштироки билан ўқув йилини муваффақиятли якунлаш, барча звеноларда машғулотларнинг мазмунли, таъсирчан ва юксак савияда ўтишини таъминлаш учун пухта тайёргарлик кўрилди. Яқинда бўлиб ўтган илмий-амалий конференция якунловчи машғулотларни турмушга яқинлаштириш, тематик ранг-барангликка эришиш, хусусан, пропагандистлар тажрибасини бойитишда муҳим роль ўйнади.

Ўтган ўқув йилида район партия комитети қошидаги сиёсий маориф ва иқтисодий таълим методик кенгаши, айниқса, катта фаолият кўрсатди. Ана шу кенгаш белгилаган тадбирлар асосида ўқув йилида 94 та партия сиёсий маорифи, 83 та иқтисодий таълим мактабида машғулот олиб борилди. Тажриба шуни кўрсатмоқдаки, иқтисодий билимлар ўқувнинг бошқа звеноларида ҳам чуқур ўрганиб борилсагина машғулотлар яхши самара беради. Райондаги мавжуд 76 та марксизм-ленинизм асослари мактабларида назарий билимлар экономика масалалари билан уйғунлаштириб ўрганилди. Бу жиҳатдан «КПССнинг иқтисодий сиёсати», «Социалистик турмуш тарзи», «Ривожланган социализм: назария ва амалиёт проблемалари», «Хўжалик механизмини такомиллаштириш» курслари меҳнаткашларни ҳар томонлама чиниқтиришда ғоят қўл келди.

Ўтган ўқув йили давомида райондаги мавжуд барча иқтисодий таълим мактабларида уч мингдан кўпроқ ишчи ва хизматчи зўр қизиқиш билан билим олди. Ўттиз жойда ташкил этилган социалистик экономика мактабларида эса мингдан зиёд партиясиз активлар самарали таҳсил кўришди. Иқтисодий билимларни ўргатишда 688 тингловчини қамраб олган 21 та коммунистик меҳнат мактабининг ҳам роли катта бўлди. Уларда, айниқса, «СССРнинг Озиқ-овқат программасини амалга ошириш масалалари» курси синчиклаб ўрганилди.

Хўжаликларда ўқув йили бошидан бери 32 та аниқ экономика мактаблари намунали ишлаб келмоқда. «Иқтисод ва самарадорликнинг илғор тажрибалари» курси асосий манба қилиб олинган бу мактаблардаги машғулотлар қизғин баҳс ва мунозаралар билан тингловчиларнинг актив иштирокида ўтди. Бундан ташқари «Фан-техника тараққиёти ва экономика», «Қўл меҳнати механизация зиммасида», «Қишлоқда коллектив пудрат» каби курслар бўйича олинган сабоқлар ҳам кишилар онгида чуқур из қолдирди.

Иқтисодий таълим мактаблари фаолиятини давр талаби даражасига кўтариш, машғулотларнинг ғоявий-сиёсий жиҳатдан юксак бўлишини таъминлаш, шубҳасиз, пропагандистларнинг активлиги, билим даражасининг кенглиги ва шу соҳада нечоғли тажриба тўплаганлиги билан ҳам характерланади. Шу сабабли биз, аввало, уларни тарбиялаш, маънавий камолотга етказишни доимий диққат-эътиборда тутяпмиз. Пропагандистлар учун ижодий семинарлар, илмий-амалий конференциялар ўтказилди.

Жонкуяр ва талабчан пропагандистлардан, айниқса, Фозил Йўлдош ўғли номли совхоздаги аниқ экономика мактабида иш олиб бораётган Кўчим Мамаражабовнинг фаолияти ибратли бўлмоқда. У машғулотларга ҳамма вақт пухта тайёргарлик кўрган ҳолда келади, ўтказаётган суҳбатлари ва лекциялари жонли ва ҳаётийлиги билан характерлидир. Ленин номли совхознинг тўртинчи бўлимида иқтисодий билимларни янада кенгроқ пропаганда қилиш мақсадида алоҳида таянч мактаби очилган эди. Бу мактаб ишини намунали юритишда пропагандист А. Ҳамроев астойдил иш олиб бораяпти. «Госкомсельхозтехника» районлараро бирлашмасида машғулотларнинг самарали ўтишини таъминлаётган Л. Рубежанский ҳам тажрибали пропагандистлардан саналади.

Бугунги кунда райондаги мавжуд 16 та совхоз ишлаб чиқаришини, уларда содир бўлаётган барча социал ўзгаришларни иқтисодий таълим мактаблари фаолиятидан ажратилган ҳолда тасаввур қилиб бўлмайди. Тингловчилар илғор тажриба ва иш усулларини ўзлаштириш, меҳнатга ҳақ тўлашнинг замонавий форма ва методларини жорий этишда ташаббускор бўлмоқдалар. Улар ўзлари меҳнат қилаётган бригада, бўлим ва хўжаликда ишлаб чиқаришни йўлга қўйиш, ҳар қандай камчиликларни дарҳол тугатишда активлик кўрсатаётирлар. Масалан, Ғалабанинг 40 йиллиги номли совхозда илгари маҳсулот таннархи қиммат, олинадиган даромад харажатларни тўла қоплай олмас, хўжаликнинг боши зарардан чиқмасди. Совхоз маъмурияти ва бошланғич партия ташкилоти район партия комитети кўмагида экономика масалалари билан жиддий шуғуллана бошлагач, манзара аста-секин ўзгара бошлади. Бу ерда ташкил этилган 6 та иқтисодий таълим мактабига жалб этилган тингловчилар экономика муаммоларини ҳал этиш йўлларини пухта ўрганиб олдилар. Совхоз бўйича 9 хил маҳсулот таннархини кескин арзонлаштиришга эришилди. Хўжалик ўтган йили 750 минг сўм соф фойда олди. Мана шу маблағдан 132 минг сўми ишчи ва хизматчиларга устама ҳақ сифатида берилди.

Бундан районлардаги барча ташкилотлар, муассасалар ва хўжаликларда ҳам иқтисодий таълим самарадорлигини ошириш яхши йўлга қўйилган, деб бўлмайди. Гагарин номли ва «Ўзбекистон Компартияси 40 йиллиги» совхозларида ўқувнинг барча звеноларида машғулотлар шунчаки расмий тарзда, тингловчиларнинг фаол иштирокисиз ўтаётгани, экономиканинг энг актуал масалалари юзаки ўрганилаётгани маълум бўлди. Район партия комитети бошланғич партия ташкилотларининг иқтисодий таълим системасидаги ўқув самарадорлигини ошириш юзасидан фаолиятини атрофлича ўрганар экан, айниқса, «Ўзбекистон Компартияси 40 йиллиги» совхозида чорвачилик, сабзавотчилик, узумчилик ва бошқа тармоқларда қолоқликнинг юз бераётганига экономикани юритишда изчил назорат йўқлиги сабаб бўлаётганини аниқлади. Бу ерда иқтисодий таълим мактаблари фаолияти бутунлай издан чиққан. Пропагандистларнинг ўз вазифаларига совуққонлик билан қараётгани, ўз устида ишламай қўйгани сабабли тингловчилар машғулотларга қатнамай қўйишган. Бу эса ўз навбатида уларнинг ишлаб чиқаришдаги активлигини ҳам сусайтирган. Хўжалик давлатдан 3,5 миллион сўм қарздор бўлиб қолди. Экономикани омилкорлик билан бошқариш билангина бундай қолоқликдан чиқиш мумкин. Район партия комитети ўзининг бутун диққат-эътиборини хўжаликдаги аҳволни тузатишга, партия ташкилотининг экономикага раҳбарлигини талаблар даражасида олиб боришига эришишга қаратмоқда. Иқтисодий билимларни чуқур эгалламай туриб, келажак сари шахдам одим ташлаб бўлмайди. Ҳозир ана шу тушунча хўжаликдаги ҳар бир коммунист онгига чуқур сингдирилаётир.

Иқтисодий таълимнинг барча звеноларида бугун бошланадиган якунловчи машғулотларга пухта тайёргарлик кўрилди. Район партия комитети шу масалага бағишлаб, 25 майда илмий-амалий конференция ўтказди. Унда ўтган ўқув йили давомида эришилган ютуқлар, йўл қўйилган камчиликлар, якунловчи машғулотларга тайёргарликнинг бориши муҳокама қилинди. Илғор пропагандистларнинг тажрибалари оммалаштирилди, олдинда турган вазифалар белгилаб олинди. Партиямиз кўрсатмаларига оғишмай амал қилиб, иқтисодий таълим системасида якунловчи машғулотларнинг жонли ва амалий тарзда ўтишини таъминлаймиз. Бу машғулотлар партиямиз бўлажак съездига кенг кўламда кўрилаётган тайёргарлик ишлари билан узвий боғланган ҳолда ўтказилади.

З. ЖЎРАБЕКОВ,
Булунғур район партия комитетининг биринчи секретари.

Ўқувнинг таъсирчанлиги

НАВБАТДАГИ машғулот борарди. Область «Билим» жамиятидан келган лектор тингловчиларни диққат билан кузатар экан, негадир қониқиш ҳосил қилмади.

— Суҳбатим маъқул бўлмадими? — деб сўради у кейинроқ партия ташкилоти секретаридан.

— Гап суҳбатда эмас, — деди секретарь.

— Нимада бўлмаса? Балки машғулотларнинг формасини ўзгартириш керакдир?

— Гап бунда ҳам эмас. Менингча, тингловчиларни ўқиш учун район марказига, яъни кўчма колонна идорасига олиб келиш шарт эмас. Машғулотлар кишилар ишлаётган жойда ўтказилса, маъқул бўларди.

Кейинроқ бу мулоҳаза бошланғич партия ташкилотида ўрганиб чиқилди ва иқтисодий ўқув машғулотларини бевосита иш жойига кўчиришга қарор қилинди. Шундай қилиб, кишиларнинг овора бўлишига чек қўйилди, тингловчиларнинг сафи кенгайди. Жумладан, бригадамиз аъзолари машғулотларга тўла қатнайдиган бўлдилар.

Коллективимиз 26 кишидан иборат. Ишни пудрат усулида олиб боряпмиз. Қурувчиликнинг барча касбларини эгаллаб олган комплекс бригадамиз ҳозир ўн олти квартирали иккита уйни қурмоқда. Ҳар бир киши, у хоҳ қурувчи, хоҳ деҳқон ёки ишчи бўлсин, ишни ҳисоб-китобдан бошлайди. Айниқса, бригада пудрати усулида ишлаётган коллективимиз учун иқтисодий таълимнинг аҳамияти катта. У бизни ишга омилкорлик билан ёндашишга, қурилиш материалларидан тежаб-тергаб фойдаланишга ўргатади, меҳнат интизомини мустаҳкамлашга ёрдам беради. Қурилишда эса ишнинг муваффақияти кўп жиҳатдан меҳнат интизомини яхшилашга боғлиқдир. Биз интизомни мустаҳкамлаганимиз сабабли тез ва соз қуришга эришяпмиз.

Бригадамиз аъзолари иқтисодий ўқишдан олган билимларини ўз ишларида татбиқ этаётганликлари сабабли графикдан ўзиб ишлашга, ишнинг сифатли ва самарали бўлишига эришмоқдалар. 1985 йил биринчи квартал натижалари бўйича бригадамиз трестда биринчи ўринни эгаллади. Область партия комитети ва область Совети ижроия комитетининг кўчма Қизил байроғини қўлга киритдик. Шунингдек, ўтган беш ойлик план топшириқлари ҳам муваффақиятли уддаланди. Биз эришилган имкониятларимизни ҳисоб-китоб қилиб, республикамизнинг бир группа ишлаб чиқариш илғорлари бошлаган ташаббусга қўшилиб, КПСС XXVII съезди шарафига 27 зарбдор ўн кунлик эълон қилдик, якунловчи йил план топшириқларини ноябрь ойида, 1986 йил биринчи квартал планини эса жонажон партиямиз съезди ўз ишини бошлайдиган кунгача бажаришга қарор қилдик. Социалистик мусобақада ғишт терувчилардан О. Москаленко, В. Ким, сувоқчи Г. Тимофеева, дурадгор Қ. Йўлдошевлар пешқадамлик қилмоқдалар. Улар айни пайтда иқтисодий ўқишда ҳам энг фаол тингловчилардан ҳисобланадилар.

Иқтисодий ўқишнинг якунловчи машғулотларида партия ва ҳукуматимизнинг алкоголизм ва ичкиликбозликка қарши курашни янада кучайтириш ҳақидаги қарорини яна бир карра пухта ўрганиб чиқишни режалаштириб қўйганмиз. Тингловчилар жонли суҳбат тарзида ўтказиладиган бу машғулотда ичкиликбозликни тугатиш юзасидан трест ва бригадамизда белгилаб чиқилган тадбирлар қай тарзда бажарилаётганлигини ҳам муҳокама қиладилар. Ишончимиз комилки, бу муҳим мавзуга бағишланадиган якунловчи машғулотлар Коммунистик партия ва Совет ҳукуматининг алкоголизм ва ичкиликбозликка қарши курашни янада кучайтириш юзасидан белгилаб берган вазифаларини бажаришда муҳим аҳамият касб этади.

Б. ГИЗАТУЛЛИН,
Гулистон районидаги 22-қишлоқ қурилиши трестининг 60-кўчма механизациялашган колоннаси комплекс бригадаси бошлиғи, пропагандист.

Тошкентдаги агрегат заводида меҳнаткашларнинг иқтисодий ўқувига алоҳида эътибор берилмоқда. Электротехника лабораториясининг бошлиғи Фавзи Мажидов ўн йилдан бери иқтисодий таълим мактабида пропагандистлик қилмоқда. У машғулотларни ишлаб чиқариш билан боғлаб олиб бораётгани сабабли ҳар бир машғулот қизиқарли ва тингловчиларнинг актив иштирокида ўтмоқда. Ф. Мажидов якунловчи машғулотларга ҳам пухта тайёргарлик кўрди. Суратда: Ф. Мажидов якунловчи машғулот олдидан тингловчилар билан суҳбатлашмоқда.
В. Молгачев фотоси.

Машғулотлар бизга нима берди?

ХЎЖАЛИКНИ юритиш, ажратилган маблағлар ва бошқа материалларни тежаб-тергаб сарфлаш, қишлоқ хўжалик техникасидан ва минерал ўғитлардан самарали фойдаланишда иқтисодий ўқишнинг аҳамияти катта бўлмоқда. Совхозимизда беш жойда ташкил этилган партия сиёсий ва иқтисодий таълим мактабларида 83 тингловчи билим олмоқда. Бундан ташқари агросаноат комплексида эксперимент тариқасида ташкил қилинган иқтисодий ўқувга ҳам 230 тингловчи тортилган. Уларнинг асосий қисмини мутахассислар, бригада бошлиқлари, механизаторлар ва ишчилар ташкил қилади. Уларда, айниқса, хўжалигимиз фаолиятига доир фактлар қамраб олинган машғулотлар чуқур таассурот қолдирмоқда. Тингловчилар олган иқтисодий билимларини амалий ишга татбиқ этиб яхши натижаларга эришмоқдалар. Уларнинг таклифи билан ишлаб чиқариш учун сарфланаётган маблағлар ва материаллар қаттиқ назорат остига олинди. Планда белгиланганидан ортиқча пул ва материаллар сарфлаш барҳам топди. Бу эса ўз навбатида совхоз экономикасининг ўсишига, план ва мажбуриятларнинг мунтазам ошириб бажарилишига ўзининг самарали таъсирини кўрсатди.

Совхозимиз пахтакорлари партиянинг бўлажак съездига қувончли муваффақиятлар билан бормоқдалар. Ўн биринчи беш йилликнинг ўтган тўрт йили ичида пахта тайёрлаш бўйича бутун беш йиллик планлари ошириб бажарилди. Давлатга 21772 тонна ўрнига 23141 тонна «оқ олтин» топширилди. Ўтган йили пахта тайёрлаш плани 121,3 процент қилиб бажарилган эди. Бу йилги меҳнат ютуқлари ҳам чакки эмас. Барча майдонларда ғўза парвариши агротехника қоидаларига қатъий амал қилинган ҳолда олиб борилмоқда. Буларнинг ҳаммаси иқтисодий ўқиш жараёнида олинган билимлар, фан-техника янгиликлари, илғор тажрибалар изчиллик билан ишлаб чиқаришга жорий қилинаётгани натижасидир.

Бригадамиздаги барча пахтакорлар иқтисодий ўқувга жалб қилинган. Машғулотлар турмуш билан, совхоз ишлаб чиқаришига доир вазифалар билан узвий боғлаб олиб борилаётгани сабабли кишилар онгида чуқур из қолдиряпти. Бригадамизда ўтган йили ҳар гектар ердан 38 центнердан «оқ олтин» етиштирилгани, шу кунларда ғўза парвариши олинган мажбуриятлар даражасида ташкил қилинганида иқтисодий ўқувнинг ҳам ҳиссаси катта бўлмоқда.

Х. ГЕЛДИЕВ,
Қорақалпоғистон АССР Шуманай районидаги Гагарин номли совхознинг бригада бошлиғи.

Амалий ва самарали

ФАБРИКАМИЗДА иқтисодий таълим яхши йўлга қўйилди. Иқтисодий ўқиш бўйича ташкил этилган иккита группада 50 нафар инженер-техник ходим, ишчи ва хизматчи билим олмоқда. Партия ташкилоти пропагандистларни тўғри танлашга, бутун йил давомида улар билан мунтазам иш олиб боришга эришди. Пропагандист Шарифжон Каримов инженер-техник ходимларга, Абобакир Отакишиев оддий ишчиларга иқтисодий таълим беради. Улар машғулотларга олдиндан пухта тайёргарлик кўрган ҳолда келадилар. Ҳар бир мавзу фабрика ишлаб чиқариши билан узвий боғланган ҳолда чуқур ўрганилди.

Фабрика қошидаги иқтисодий таълим мактабларида «Техника тараққиёти — меҳнат унумдорлигини оширишнинг асосий мезони», «Техникадан унумли фойдаланайлик», «Юксак самарали меҳнат, беш йилликни муваффақиятли якунлаш — ҳар бир кишининг, барча меҳнат коллективларининг ватанпарварлик бурчидир», деган мавзулар ўрганилди.

Иқтисодий ўқув машғулотларида мастер Қосимжон Орзиқулов, прессловчи Маҳамат Раҳимов, ишчилардан Мунирахон Мадраҳимова, Рустам Шарипов ва бошқалар, айниқса, фаол иштирок этдилар. Улар олган билимларини ишлаб чиқаришга татбиқ этишда ибрат кўрсатдилар.

Иқтисодий таълимнинг самараси қувончли бўлди. Фабрикамизда ишчанлик вазияти, меҳнат кўтаринкилиги вужудга келди. Коллективда ўз ишига масъулиятни, ўзаро талабчанликни, ички резервларни тўла ишга солиш учун ижодкорликни кучайтирди.

Корхонамиз коллективи беш йилликнинг якунловчи йилини яхши бошлади. Биринчи кварталнинг якуни бўйича Андижон область партия комитети, халқ депутатлари область Совети ижроия комитети, касаба союзлари область совети ва область комсомол комитетининг кўчма Қизил байроғини қўлга киритдик. Товар маҳсулоти ишлаб чиқариш тўрт ойлик плани 102,8 процент бажарилди. Планга қўшимча 63 минг сўмлик маҳсулот ишлаб чиқарилди. Маҳсулотни реализация қилиш плани 100,5 процент адо этилди. Меҳнат унумдорлиги планга нисбатан 2,1 процент ортди. Фойда олиш плани ҳам уддаланди. Тўрт ойда 11 минг сўмлик хом ашё тежалди. Чиқитлардан 44 минг сўмлик маҳсулот ишлаб чиқардик.

Иқтисодий ўқувни яхши йўлга қўйишда фабрика партия ташкилотига уюшган 113 нафар коммунист фаол иштирок этди. Улар машғулотларни жонли, конкрет, амалий тарзда ўтказишда пропагандистларга яқиндан ёрдам бердилар. Иқтисодий билимларни эгаллашда танаффус бўлмайди. Фабрика партия ташкилоти ва коммунистлар партия иқтисодий сиёсатини узлуксиз тарғиб қиладилар. Уларнинг бутун фаолияти КПСС XXVII съездини меҳнатда янги муваффақиятлар билан кутиб олишга қаратилгандир.

Т. ПАТИДДИНОВ,
Андижон мебель фабрикаси бошланғич партия ташкилотининг секретари.

«СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ»ГА ЖАВОБ БЕРАДИЛАР

Кеча редакциямиз почтасига тегишли ташкилотлардан текшириш ва чора кўриш учун юборилган меҳнаткашларнинг ариза ҳамда шикоятлари юзасидан 14 та жавоб олинди. Шулардан айримларини эътиборингизга ҳавола этамиз.

ЎЗБЕКИСТОН ССР АЛОҚА МИНИСТРЛИГИ:

— Элликқалъа районидаги «Ленинград» колхозида истиқомат қилувчи Х. Отаниёзовнинг ўз вақтида газета ва журналларни олмаётганлиги тўғри.

Шикоятни ўз вақтида кўриб чиқмаганликлари, етарли назорат ўрнатмаганликлари учун Элликқалъа район «Союзпечать» бўлими бошлиғи Д. Кенжаева ва ККРАС бошлиғи Б. Алломбоевларга ҳайфсан эълон қилинди.

САМАРҚАНД ОБЛАСТЬ ХАЛҚ МАОРИФИ БЎЛИМИ:

— Оқдарё районидаги 35-мактабнинг куни узайтирилган группаларида камчиликларга йўл қўйилаётганлиги тўғрисидаги хат текширилди. Унда кўрсатилган фактлар қисман тасдиқланди.

Текшириш якунлари район халқ маорифи бўлими советида муҳокама қилинди. Куни узайтирилган группалар иши ва бошланғич синфларда рус тилини ўқитиш устидан назоратни бўшаштириб юборганлиги учун 35-мактаб директори Х. Акрамов ва синфдан ташқари ишлар ташкилотчиси Д. Турсуновга қаттиқ ҳайфсан эълон қилинди, илмий мудир Х. Иброҳимовга эса ҳайфсан берилди.

ҒАЛАБА РАЙОН ПАРТИЯ КОМИТЕТИ:

— Благовещенко қишлоғида яшовчи З. Узрусовнинг хатида баён этилган фактлар текширишда тасдиқланди. Чойхонада ва сабзавот дўконида совет савдоси қоидаларининг бузилишига йўл қўйганликлари, маданий хизмат кўрсатишни бўш ташкил этганликлари ҳамда санитария ҳолатига эътибор бермаганликлари учун мазкур нуқталар бўлим мудирлари А. Тожибоев ва Қ. Аҳмедовга қаттиқ ҳайфсан берилди.

Савдо нуқталарида ҳисоботни олиб бориш устидан назоратни бўшаштириб юборганлиги ва товар обороти планининг бажарилишини таъминламаганлиги учун Ленин номли матлубот жамияти бош бухгалтери А. Биналиев вазифасидан бўшатилди.

Ишда раҳбарликни таъминлай олмаганлиги учун мазкур матлубот жамияти правлениеси раиси Э. Исроиловга ҳайфсан берилди ва лавозими пасайтирилди.

Савдо ва жамоат овқатланиш тармоқлари ишларини янада такомиллаштириш бўйича конкрет тадбирлар ишлаб чиқилиб, амалга ошириляпти.

РЕДАКЦИЯДАН:

Ташкилотлардан меҳнаткашларнинг ариза ва шикоятлари юзасидан олинаётган айрим жавоблар юзаки ёзилаётганлиги факти ҳам учраб турибди. Масалан, Булунғур район Совети ижроия комитети Т. Суярованинг аризасига бир ёқлама ёндашган. Жумладан, унда шундай дейилади: «Айбдорлар маъмурий тартибда жазоландилар». Хўш, айбдорларнинг ўзлари ким! Нега уларнинг исми-шарифлари аниқ кўрсатилмайди. Редакция район Совети ижроия комитетидан конкрет жавоб кутади.

Чет элларда
ВОҚЕАЛАР • ХАБАРЛАР • ФАКТЛАР • ШАРҲЛАР

НИКАРАГУА ХАЛҚИНИНГ КУРАШИ БИЛАН БИРДАМЛИК

● **БРЮССЕЛЬ**

Бельгиянинг Льеж шаҳрида Никарагуа республикасининг вице-президенти Серхио Рамиреснинг мамлакатга қиладиган визити муносабати билан Никарагуа халқи билан бирдамликка бағишланган оммавий намойиш бўлиб ўтди. Намойиш қатнашчилари «Яшасин озод Никарагуа!», «Биз никарагуаликларнинг мустақиллик учун олиб бораётган кураши билан бирдаммиз!» деган шиорлар ёзилган транспарантларни кўтариб ўтдилар. Льеж шаҳри мэрининг ўринбосари Раймон Янс шаҳар марказида бўлиб ўтган митингда сўзга чиқиб, АҚШ маъмурияти Никарагуага қарши амалга ошираётган сиёсий, иқтисодий ва қуролли агрессив ҳаракатлари Бельгияда қаҳр-ғазаб билан қоралanaётганлигини айтди. У Льеж аҳолиси ўзи тўплаган маблағга сотиб олинган ўқув қуролларини, тез ёрдам машиналарини Никарагуага юборганлигини маълум қилди. Турмушнинг турли соҳаларида ёш республикага ёрдам бериш учун кўнгиллилардан иборат бригадалар Никарагуага жўнаб кетди. Сандиночилар ҳукумати бир қанча социал-иқтисодий ривожланиш лойиҳасини амалга ошириш учун мўлжалланган маблағлар Никарагуа марказий банки счетига ўтказилди.

С. Рамирес митингда нутқ сўзлаб, АҚШ империализми Никарагуага қуролли бостириб кириш хавфини солаётган бир вақтда Никарагуа халқи озодлик ва мустақиллик учун олиб бораётган кураши билан бирдамлик изҳор қилаётганлиги учун бельгияликларга миннатдорчилик билдирди.

● **ПАНАМА**

Никарагуа Марказий Америкадаги хатарли вазиятни бартараф этишга қаратилган янги тинчлик таклифлари билан чиқаётган бир пайтда АҚШ кескинликни юмшатишга халақит беришга ва контадор группасининг ишини барбод этишга бутун чоралар билан уринмоқда, деб ёзади Панама коммунистларининг «Унидад» газетаси. Марказий разведка бошқармаси, деб уқтиради газета, регионда кескинликни кучайтиришга уриниб, Никарагуанинг қўшни мамлакатлар билан чегарасида қуролли тўқнашувлар чиқармоқда. Бундай тўқнашувлардан кутилган мақсад — Никарагуани «агрессивлик»да айблаш ва АҚШ томонидан тўғридан тўғри қуролли интервенция чиқаришдан иборат.

(ТАСС).

ТЕЛЕТАЙП ЛЕНТАСИДАН

● **УЛАН-БАТОР.** Бу ерда МХРП Марказий Комитети Бош секретари, МХР Буюк Халқ Хурали Президиуми Раиси Жамбин Батмунх бошчилигидаги Монголия Халқ Республикаси партия-давлат делегацияси билан БКП Марказий Комитети Бош секретари, БХР Давлат Кенгаши Раиси Тодор Живков бошчилигидаги Болгария Халқ Республикаси партия-давлат делегацияси ўртасида музокаралар бошланди.

Иккала мамлакат ўртасида дўстлик ва ҳамкорликни янада ривожлантириш ва мустаҳкамлаш масалалари, шунингдек актуал халқаро проблемалар муҳокама қилинмоқда.

● **БОНН.** Ғарбий Германия саноат-савдо палаталари бирлашмасининг президенти Отто Вольф фон Амеронген ГФР билан Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгашига аъзо бўлган мамлакатлар ва аввало СССР ўртасида ўзаро манфаатли савдо-иқтисодий муносабатларни янада ривожлантириш ва такомиллаштириш зарур, деди. ГФР савдо-саноат доираларининг таниқли вакили бу ерда тарқатилган баёнотида бундай ҳамкорлик ҳозирги кескин халқаро вазиятни соғломлаштиришга кўмаклашиши мумкин, деб таъкидлади. Отто Вольф Ғарбий Германия фирмалари ва концернларининг СССРдаги ташқи савдо соҳасидаги шериклари билан ҳамкорлигини юксак баҳолади. Бу ҳамкорлик кенг имкониятларга ва ривожланиш истиқболларига эга, деб уқтирди у.

● **ДЕҲЛИ.** Ҳиндистон Ташқи ишлар министрлигининг ташқи ишлар масалалари билан шуғулланувчи секретари Ромеш Бхандари Қўшма Штатлар Покистонга кўплаб замонавий қурол-яроғлар етказиб бераётганлигидан жиддий ҳавотирлик изҳор қилди. У Америка сенаторлари делегацияси билан бу ерда бўлиб ўтган учрашувда бундай қурол-яроғ етказиб бериш Жанубий Осиё кичик қитъасида кескинликни кучайтиради, деди.

Р. Бхандари Покистонда ядро қуролини яратиш ишлари фаол олиб борилаётганлигига сенаторларнинг эътиборини жалб қилди. Исломобод амалга ошираётган ядро программаси Жанубий Осиё мамлакатлари халқларининг тинчлиги ва хавфсизлигига жиддий таҳдиддир, деб уқтирди у.

(ТАСС).

БУГУН РЕСПУБЛИКАМИЗДА АНЪАНАВИЙ ПУШКИНХОНЛИК БОШЛАНАДИ

ШЕЪРИЯТНИНГ ЁНИҚ ЮЛДУЗИ

МАНГУ ЖАРАНГЛАГАН СЎЗ

ҲАР БИР ХАЛҚ ТАРИХИДА шундай ёрқин сиймолар бўладики, улар халқининг ақл-заковати ва маънавий камолотининг тимсолига айланадилар. Навоий деганда ўзбек халқининг бой тарихи ёдга тушгани каби Данте деганда Италия маданияти хаёлимизга келади. Англияда Шекспир, Германияда Гёте халқ даҳосини ўзида мужассам этган зотлар эди. Пушкин ҳам ана шундай сиймолардандир. У бизни поэтик заковатининг мўъжизакор сеҳри билангина ҳайратга солмайди, балки асарлари ғояларига жозибали нур бахш этган олижаноб қалби, халқчиллиги, ватанпарварлиги, шунингдек, гўзалликка ва эзгулик тантанасига чексиз ишончи, ижтимоий онгининг, сиёсий қарашларининг фавқулодда ўткирлиги билан ҳам бизни мафтун этади.

Ҳали эрк майлида ёнар эканмиз,
Юрак ҳаёт экан номусга-шонга,
Дўстгинам, Ватанга жонни тикканмиз,
Кўнгил орзулари фидо ўшанга! —

деб ёзган шоир, ўз ибораси билан айтганда, «кулбадан чиққан кексайган оталар навқирон ўғиллар — меҳнат дўстлари» тақдиридан ташвиш чекиб, кўкси ўт бўлиб ёнган, бу халқ ҳур турмуш кечиришини истаган, шуни куйлаган ёниқ қалб эгасидир. У халқни тутқунликда тутган шоҳлар салтанатини зўр жасорат билан қоралайди:

Шоҳ амри-ла, дўстлар, хору зор, тутқун
Халқни кўраманми озод ва бардам,
Ватаним устида балқирми бир кун
Маърифатли эркнинг тонготари ҳам...

Ҳа, рубоби-ла инсонлар қалбида эзгу ҳислар уйғотган Пушкиннинг ижоди моҳият-эътибори билан «бутун жаҳонга эркни улуғлаш, тахту тож қусурини бир-бир топташ»дан, Россияни уйқудан уйғотиш, шоҳлик вайронаси устига эркеварлар номи битилишига комил ишонч билан қарашдан иборатдир. У ёрқин ғояларнинг, олижаноб ва нафис туйғуларнинг нозиктаъб ифодачисигина эмас, балки рус шеъриятига тенгсиз бир бадииятни ҳам олиб кирган қудратли истеъдод соҳиби.

Шоир ижодининг эътиборга молик яна бир жиҳати шундан иборатки, у ғоявийлик ва бадиийликнинг муштараклиги тимсолига айланди. Бугунги кунда Пушкин асарлари сарҳад билмайди, дунё халқлари унинг шеърларини ва насрий асарларини зўр муҳаббат билан мутолаа қилишаётир. Уни эъзозли шоирга айлантирган омиллардан бири — шоир ижодидаги инсонпарварликнинг теранлиги ҳамда юксак интернационал руҳдир. Бу хислат, шоирнинг айрим асарларигагина хос бўлмай, балки бутун ижодидан қизил ип бўлиб ўтган. Инсоний гўзалликни ҳамда эркни улуғлаган шоир асарлари уни озодлик учун курашган салафлар қаторига олиб чиқди.

Пушкиннинг воқеабанд шеърларидан бири шундай: у «баҳор байрамида — гўзал сайилда қушчага эрк бериб учирар экан», бундан кўнгли таскин-тасалли олади:

Ахир, мен озодлик этолдим инъом,
Ақалли биргина жонга бу нафас! —

деб ёзади у. Ана шу сатрларда силқибгина турган ғурурни ҳис этиш қийин эмас. Бунда шоирнинг, ҳар қандай шоҳлардан Пугачев афзал, деган фикрига уйғунлик бор. Худди шу руҳ Пушкиннинг бошқа шеърларида ҳам яққол сезилиб туради. «Эркинлик», «Стенька Разин ҳақида қўшиқ», «Аквилон» каби асарлар шу жиҳати билан янада қимматлидир.

Эркни улуғлайин бутун жаҳонга,
Тахту тож қусурин топтайин бир-бир... —

Шундай исёнкорона руҳ билан суғорилган «Эркинлик» одаси, маълумки, фақат Улуғ Октябрь социалистик революциясидан сўнггина тўлиқ ҳолида нашр этилган. Бироқ шоир ҳаёт чоғидаёқ бу асар кўчирилиб, қўлма-қўл бўлиб кетган. Шу фактнинг ўзиёқ халқнинг эркка ташналигини, бинобарин, шоир барчанинг юрагидаги гапни айтганлигини тасдиқлайди.

Ҳавойи қисматнинг арзандалари —
Жаҳон золимлари!
Титранг бу замон!
Сиз-чи, эй уларнинг хор бандалари,
Мардона-мардона бошланг қўзғолон!

НАҚАДАР ЎТЛИ ДАЪВАТ! Гарчи шоир, қай томонга назар ташламасин, темир кишанлар-у, зулм қамчиларини кўрса-да, қонунларнинг хатарли ва расво эканлигини теран идрок этса-да, «хор бандалар»нинг орзу-истаклари, умид-у, интилишлари тантана қилишига ишонади. Чунки у халқ қудратига, унинг истиқболига чексиз ишонч билан қарайди:

Ишон, шубҳа қилма, келар у замон,
Балқар бахт юлдузи — дилбар ва порлоқ!
Россия уйқудан уйғонар, инон,
Шоҳлик вайронаси устига ўртоқ,
Ёзилажак бизнинг номлар бегумон... —

деб ёзади у «Чаадаевга атаб» шеърида. Дарҳақиқат, шоирнинг башорати эндиликда реал воқеликка айланди.

Александр Сергеевич Пушкин ўзини фақат рус халқининггина эмас, балки кўп миллатли улуғ Россиянинг фарзанди деб билар, поёни йўқ улуғ Русь ўз овози билан чулғанишига, бундаги барча эллар келажакда номини ёд этишига ишонч билан қарар эди. «Ҳайкал» шеърида ўзига «Александр қуббасидан ҳам баланд» бир ҳайкал қўйганлигини, бу ҳайкал ижоди эканлигини ва мағрур славян насли, авом тунгус, финлар ва даштлар дўсти қалмиқлар шеърларини ардоқлаб, номини эъзоз билан тилга олишларини айтади. Бугунги кунда эса ҳақиқатан ҳам шундай — Пушкиннинг асарлари дилларни забт этмоқда, янги-янги авлодлар маънавий оламини бойитмоқда, қалбларда гўзал туйғуларни тарбияламоқда.

Шоир шеъриятига халқимиз ҳамиша эҳтиром ҳисси билан ёндашган. Пушкиннинг ҳаёти ва ижодига азалданоқ қизиқиш кучли эди. Агар биз Пушкин ҳақидаги дастлабки маълумотлар билан қизиқадиган бўлсак, у дастлаб бундан 102 йил муқаддам «Туркистон вилояти газети»да учрайди. Шоир туғилган куннинг 100 йиллиги муносабати билан прогрессив рус зиёлилари унинг асарларини шу газета саҳифаларида тарғиб қилишди. Газетада Пушкин ижоди ҳақида бир неча мақола ёритилди. Тошкент, Самарқанд, Марғилон шаҳарларида унинг юбилейи нишонланди.

Ўзбек классик шоирларининг айримлари Пушкин ижодидан баҳраманд бўлишган. Бу борада, айниқса, Фурқатнинг фаолияти ибратлидир. У Пушкиннинг «Эркинлик» одаси, «Россияга тухмат қилувчиларга», «Шоҳ қишлоғи хотиралари» каби асарлари билан таниш бўлган. Шунингдек, французларга қарши урушда русларнинг кўрсатган жасорати ҳақидаги Пушкиннинг фикрлари ҳам Фурқат асарларида ифода этилган. Лекин бу — халқ, кенг жамоатчилик улуғ шоир асарларидан бирдек баҳраманд бўлган, деган хулоса чиқаришга асос бўлмайди.

Пушкин ижодини ўрганиш, шоир асарларини таржима қилиш Улуғ Октябрь социалистик революциясига қадар ибтидоий йўсинда бажарилди. Рус шеъриятининг қуёши бўлмиш бу улуғ сиймо асарлари билан халқни баҳраманд этиш, шоир асарларини чуқур ва атрофлича таҳлил қилиш асосан революциядан кейин амалга оширилди. Айниқса, 30-йилларда шоир асарлари халқимиз орасида кенг миқёсда тарқалди. Бу асарларни тушунишда Ойбекнинг «Даҳодан ўрганиш», Ҳамид Олимжоннинг «Салом, Пушкин», Мақсуд Шайхзоданинг «Пушкин лирикаси ҳақида», Усмон Носирнинг «Бадиий ижод хазинаси», Ойдиннинг «Пушкин маданий даражамизни оширади» каби қатор мақолалар дастуриламал бўлди. Бу соҳиби қаламлар ўз асарларида Пушкин истеъдодининг бетакрор жиҳатларини очиб беришди, унинг асарларини кенг таҳлил этишди. «Боқчасарой фонтани» поэмасининг таржимони Усмон Носир Пушкин даҳоси ҳақида фикр юритиб: «Мен ўз қаршимда шеърий маданиятимни юксакка кўтаргувчи, бадиий маҳоратни эгаллашимга ёрдам бергувчи улкан бадиий ижод хазинаси турган эканлигини чуқур ҳис этдим, — деб ёзади. — Бутун совет ёзувчилари ва шоирлари сингари мен учун ҳам Пушкин бадиий ижоднинг шундай юксак, баркамол чўққисики, унга нисбатан ўз ижод йўлингнинг ҳаққонийлигини аниқлаш мумкин».

АЛЕКСАНДР СЕРГЕЕВИЧ ПУШКИННИНГ насрий асарларига ҳам қизиқиш кучли эди. Шу боис бирин-кетин унинг қисса ва ҳикоялари она тилимизга ўгирилди. 1930 йил «Дубровский», орадан бир йил ўтгач «Бекат назоратчиси» китобхонлар қўлига тегди. Бу асарларни таржима қилишда ҳам адабиётимизнинг пешқадам вакиллари жонбозлик кўрсатишди. «Евгений Онегин» шеърий романини Ойбек, «Граф Нулин»ни Ғафур Ғулом, «Капитан қизи»ни Абдулла Қаҳҳор, «Кавказ асири» ва «Сув париси»ни Ҳамид Олимжон, «Боқчасарой фонтани»ни Усмон Носир таржима қилишдики, истеъдод муҳри босилган бу таржималар халқимиз маънавий мулкига айланди.

Пушкин дурдоналарининг адибларимиз ижодига таъсири ҳам ўзига хосдир: Ойбек асарларини кўздан кечирар экансиз, пушкинона фалсафий қарашлар, инсонпарварлик пафоси яққол кўзга ташланади. Ҳамид Олимжоннинг «Зайнаб ва Омон» достони эса бадиий-эстетик жиҳатдан шеъриятимиз янги босқичга кўтарилишида Пушкин поэтикаси нечоғлик муҳим аҳамият касб этганлигини ўзида зуҳур этади. Миртемир ижодида пушкинона халқчиллик ва соддалик намоён бўлади. Бу каби ажойиб хусусиятлар Ғафур Ғулом ва Уйғун, Усмон Носир ва Зулфия ижодида ҳам бўртиб кўзга ташланади.

Анна Ахматова улуғ шоир ижодини мутолаа этгач, шу ҳақда гапира туриб, «Менинг Пушкиним» деган иборани қўллайди. Худди шу каби шоирларимиз ҳам рус шеърияти қуёши нуридан баҳра олганлар, бинобарин, ўз Пушкинларини инкишоф этганлар. Бу эса ҳар бир шоир маънавиятига, дунёқарашига, руҳий ва ғоявий-эстетик оламига, табиийки, ўзига хос озиқ сифатида кириб борган. В. Г. Белинский айтганича бор: «У Россияда классик шоир бўлиб қолади, асарлари асосида эса фақат эстетик эмас, маънавий ҳиссиётни ҳам шакллантирадилар ва ривожлантирадилар». Дарҳақиқат, шундай, нафақат Россияда, балки ер юзида гўзалликка, ҳақиқатга ташна диллар, тинчлик учун курашиб яшашни маслак деб билганлар, эркесвар инсонлар борки, уларнинг қалбида Пушкиннинг номи абадий яшайди. Зеро, қуёшга завол йўқ, улуғ шоир шеъриятига ҳам. У ҳамиша навқирон, ҳаётнинг, қалб кечинмаларининг рамзи тариқасида умри боқийдир.

Дилбар ҚАМБАРОВА,
филология фанлари кандидати.

Тафаккур гулшанидан

Чирой ўткинчи, талант мангу, сўлмайди.

* * *

Ота-боболар шуҳрати билан фахрланиш зарур; уни ҳурмат қилмаслик беҳаёлик, тубанликдир.

* * *

Аниқлик ва ихчамлик — насрнинг дастлабки фазилатлари. У фикр ва ҳамиша фикрни тақозо этади — бусиз чиройли иборалар ҳеч нимага ярамайди.

Танқиднинг аҳволи адабиёт тараққиёти даражаси мезонидир.

* * *

Ўлтирибман уйимда танҳо:
Қўлларимда қоғоз ва қалам,
Мақсадиммас шону шуҳрат ҳам;
Бир дўстликдан бахтлиман аммо.

* * *

Муқаддас дўстликка содиқман ҳар вақт.
Барча (тақдир эшитарми тилакларимни?!),
Барча дўстларингга йўлдош бўлсин бахт!

ШОГИРДЛАР ЭҲТИРОМИ

САБОҚ

● Пушкинни ўқиш, ўрганиш ва, айниқса, уни ўзбек тилига таржима қилиш орқали шоирларимиз Пушкиндан маҳорат сирларини ўргандилар. Ўзбек совет поэзиясига кириб, ўзлашаётган қатор шеърий формалар — баллада, элегия «бағишлов»лар — бари Пушкин поэзиясидандир. Бу кунги достонларимиз Пушкин мактабида ўқиш ва ўрганишнинг натижаси ҳамдир. Шеър тузилиши ва қофиялар системасида ҳам улуғ рус шоирининг «сабоғини» очиқ кўриш мумкин. Айниқса, ўрта асрларга хос эстетик нормалардан янги, реалистик, жонли, табиий образлар системасига ўтишда Пушкин бизнинг шоирларга муаллим бўлди.

ОЙБЕК.

МАҲОРАТ МАКТАБИ

● Ўзбек ёзувчилари Толстой, Пушкин, Лермонтов ва бошқа рус ёзувчилари асарларини ўзбек тилига таржима қилиш жараёнида улардан жуда кўп нарсаларни ўргандилар. Рус классик ёзувчиларининг ижоди ўзбек совет ёзувчилари учун бадиий маҳоратни эгаллашда катта мактаб бўлди.

Ғафур ҒУЛОМ.

УМРИ БОҚИЙ ИЖОД

● Пушкин дунё адабиётида бутун умрга яшаб қоладиган шоирдир... Пушкин асарларини ўзбекчага таржима қилиш натижасида ўзбек совет адабиёти ва унинг поэзияси ниҳоятда бойиди. Пушкин асарлари устида ишлаш натижасида ўзбек шоирлари жуда катта бир мактаб ўтган бўлдилар. Пушкин ижодининг ўзи билан яхшилаб танишиш катта сабоқ бўлса, уни ўзбек тилига ўгириш устида иш ундан ҳам муҳимроқ аҳамиятга эга.

Ҳамид ОЛИМЖОН.

АСЛ МИСРАЛАР

Санъатни чин севган ўлкада,
Туғилди у букун янгидан.
Тозаланди асл мисралар
Замонининг қора чангидан.
Унинг шеъри мисоли олтин
Очилади ўқиган сайин.
Унинг шеъри қиличдан ўткир
Чақмоқдан тез, ипакдан майин.
Бу ижодга ўлим йўқ асло,
У яшайди моддадай мангу.
У олтиндир — ўқиган сайин
Очилади янгидан янги.

УЙҒУН.

ПРОГРЕССИВ ИНСОНИЯТ ШОИРИ

● Ҳозирги замон ўзбек шеърининг барқи ва ривожида, кўрки ва камолотида ҳам улуғ Пушкин меҳнати улуғ Навоий бобо меҳнатидан кам эмас... Пушкин бизнинг замонда фақат рус халқининг миллий шоири эмас, балки эллар — элатлар, халқлар шоири, прогрессив инсоният шоири бўлиб қолмоқда.

Эркни улуғларди тенги кам созинг
Рус халқининг асрий нидоси бўлди,
Рус қалбининг акси садоси бўлди —
Шунинг учун сенинг жаранг овозинг.

МИРТЕМИР.

ОЛТИН ҚАЛАМ

● Пушкин ўз гениал асарларида рус халқининг энг яхши хислатларини — эркесварлик, ватанпарварлик, мардлик, сабот, очиқ фикрлилик, ижодкорлик ва революцион журъатини мукаммал равишда акс эттирди. Биз социалистик ахлоқ ва шуур ўлчовини Пушкиннинг адабий меросига татбиқ қилганимизда, ундаги олижаноб ғояларнинг ва туйғуларнинг бизнинг совет замонасига қанчалик мос ва ҳамоҳанг эканини кўрамиз.

У кун... албат мужда эди кўп яхши:
Туғилибди олтин қалам бир бахши.
Балки у кун ёзилибди зарҳалдан —
Рус шеърининг сарлавҳаси устивор;
Ўсмир Саша тўқиган илк ғазалдан —
Зўр девонга қўйилганди пойдевор.

Мақсуд ШАЙХЗОДА.

БАРЧАГА БИРДЕК АРДОҚЛИ

● Пушкин номи ва унинг шеърияти бутун халқлар ҳаётига нурдай сингиб кетган, фарзандларга она сути билан бериладиган туғма меросдай бўлиб кетган.

Пушкин бизники — ҳаммамизники. У ҳар доим менинг дилимда яшайди ва шеърларимга устозлик қилиб яшайди. Ҳар сафар тақдир сийлаб қўлимга қалам олганимда худди Навоий каби Пушкиннинг ҳам ўлмас шеърияти менга одамлар қалбига йўл топа оладиган, ҳаяжонлантирадиган сўзлар топа олишда мадад бериб туради. Мана, шу мададкор Пушкин ҳамиша бизнинг халқимизники, шеъримизники.

Мана, мен ҳам ўз-ла қолган чоғимда,
Дил ё хит, дил ё шод истаб суҳбатдош
Навоий ё Сизни қўлга оламан
Мен аёл қалбига Лайли, гоҳида
Татьяна бўларкан энг муниис йўлдош
Аёл буюклигин куйлаб қоламан.
Ва нақ бошимда зукко муаллим
Турасиз мен сўзга бераман, пардоз,
Буюкликка шогирд заиф қаламим
Ўлмас музангиздан олади парвоз.

ЗУЛФИЯ.

ДИЛ СЎЗЛАРИ

АСОСИЙ МЕЗОН

Йиғилиш иштирокчилари шаҳарда партия, давлат, план, меҳнат ва ишлаб чиқариш интизомини мустаҳкамлаш соҳасида сўнгги пайтларда партия, совет, жамоат ташкилотлари олиб бораётган амалий ишлар ўз самарасини бераётганлигини қониқиш билан таъкидладилар. Ўн биринчи беш йилликнинг ўтган 4 йилу 4 ойлик планлари саноат корхоналарида товар маҳсулотлари ишлаб чиқариш бўйича 107, реализация бўйича 105 процент бажарилиб, меҳнат унумдорлигини ошириш 105 фоиз уддаланди. Қурилиш ташкилотлари коллективлари бош пудрат бўйича ва ўз кучлари билан белгиланган планларни 105 процент адо этдилар. Транспорт корхоналари юк ташиш планини 107 процент, савдо ташкилотлари товар обороти планларини 100,1, маиший хизмат корхоналари топшириқларини 102 процент адо этдилар. 1984 йилнинг социалистик мажбуриятларини ошириб бажарганликлари учун шаҳарга Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, республика Министрлар Совети, Узсовпроф ва Ўзбекистон ЛКСМ Марказий Комитетининг кўчма Қизил байроғи ва дипломи топширилди.

Шуни айтиш керакки, шаҳарда меҳнат ва давлат интизомини мустаҳкамлаш борасида бир қатор ишлар амалга оширилган. Жойларда ишлаб чиқариш интизомига қандай риоя қилинаётганлигини мунтазам текшириб борадиган оператив группалар ташкил этилган. Шу йил апрель ва май ойларида улар ўтказган оммавий рейдлар натижасида жиддий камчилик ва нуқсонлар очиб ташланди. Кўрикдан ўтказилган 50 корхона ва ташкилотдан 25 тасида меҳнат ва ишлаб чиқариш интизоми қўпол равишда бузилганлиги аниқланди.

71 ходим иш вақтида ишни ташлаб кетиб, магазинларда, бозорда ва бошқа турли жойларда юрганлиги аниқланди. Кейинги оммавий текширишда 23 меҳнат коллективи ва 5 та мактаб кўздан кечирилди. Ўша куни ишга 41 киши кечикди, 3 ходим, умуман, сабабсиз келмади. Уларга нисбатан тегишли чоралар кўрилди.

Текширишда ҳали ҳамма жойда меҳнат интизоми шу кун талаблари даражасида эмаслиги аниқланди. Шаҳар алоқа узели, 32-ремонт-қурилиш бошқармаси, 165-қурилиш трестининг қурилиш бошқармаси, шаҳар матлубот жамияти, темир йўл станцияси ва бошқа бир қатор корхона ва ташкилотларда ишга кечикиб келиш, эрта кетиш, тушлик танаффусларига барвақт чиқиб, кеч қайтиш, иш жойида актив фаолият кўрсатмаслик, меҳнат ва ишлаб чиқариш интизомини бузиш фактлари кўплаб учрамоқда.

Меҳнат интизоми бўш бўлганлиги учун К. Бобохонов директор бўлган сут-ёғ заводи коллективи мунтазам равишда давлат планларини барбод бериб келяпти. Ўтган йили завод 80 минг сўмлик кам маҳсулот берди. Бу йиллик планнинг 19 процентига тенгдир. Н. Раҳимов директорлик қилаётган пахта тозалаш... тиш фабрикаси ўтган йили планни атиги 88,3 процент бажарди, бу йил ҳам мунтазам оқсаб келмоқда. Пахта тозалаш заводи беш йилликнинг ўтган тўрт йилида планга нисбатан 4,7 процент тола ва 8 процент момиқни кам ишлаб чиқарди. Шунингдек, меҳнат интизоми издан чиққан 165-трестга қарашли қурилиш бошқармаси, аҳолига маиший хизмат кўрсатиш бошқармаси, 195-қурилиш-монтаж бошқармаси коллективлари йиллик ва ойлик планларини муттасил бажармай келяпти.

Денов шаҳрида 140 та саноат, қурилиш, транспорт корхонаси бор. Шунга қарамай шаҳарда яшайдиган юзлаб киши ҳеч ерда ишламайди. Саноат корхоналарида меҳнат интизомининг бўшлиги сабабли ўтган йили 939 киши-куни йўқотилган. Шу ҳисобдан планда белгиланганидан 227,7 минг сўмлик кам маҳсулот етказиб берилган. Ремонт-механика, арақ-вино, ёғ-экстракция заводларида кўплаб иш вақти йўқотиляпти. Қурилиш корхоналарида иш вақтининг сабабсиз йўқотилиши 1239 киши кунини ташкил этди. Шундан 814 киши-куни шу йилнинг ўтган тўрт ойига тўғри келди.

«Совет Ўзбекистони» газетаси редакцияси Денов шаҳар партия комитети ва шаҳар ижроия комитети билан ҳамкорликда «Очиқ хатлар куни»ни ўтказди

ҲАҚЛИ ЭЪТИРОЗЛАР

«Очиқ хатлар куни» қатнашчилари асосан меҳнат, давлат, ишлаб чиқариш интизомига доир, ичкиликбозлик ва алкоголизмга қарши кураш масалалари ҳақида фикр юритдилар. Улар олибсотарлар, ҳеч ерда ишламай бойлик тўплаётганларга қарши курашни кучайтириш тўғрисида кўпроқ гапиришди. Саволларнинг бир қисмига шаҳар Совети ижроия комитети раисининг ўринбосари Ҳ. Умаров жавоб берди.

САВОЛ: «Деновдек катта шаҳарда маданият саройи, стадион, спорт заллари нега қурилмайди? Ёшлар бўш вақтларини қаерда ўтказишлари керак?» (Бинокор Э. ҲАЙИТАЛИЕВ хатидан).

ЖАВОБ: Савол жуда тўғри. Шаҳарда маданият саройи йўқ. Қурилишнинг лойиҳа ва смета ҳужжатлари яқинда тасдиқланди. Янги беш йилликда 700 ўринли маданият саройи ишга тушириладн. Янги мактабларда спорт заллари ишлаб турибди. Шаҳар ёшлари ишдан бўш вақтларида шуғулланишлари учун уларнинг эшиклари очиқ. Чўмилиш-сузиш ҳавзаси қурилиши бошланди. Яқин орада ишга туширилади.

САВОЛ: «Шаҳар «Тез ёрдам» станцияси ёнилғи, мойлов материаллари, шина, аккумулятор ва бошқа эҳтиёт қисмлар билан етарли таъминланмаган. Шаҳар, область соғлиқни сақлаш бўлимлари, қолаверса, республика Соғлиқни сақлаш министрлиги бунга нега эътибор бермайди? Ўз вақтида ёнилғи ва эҳтиёт қисмлар билан таъминлаш давлат интизомига кирмайдими?» («Тез ёрдам» станцияси бош врачи О. РАҲМОНОВ):

Бу саволга жавобан бирор аниқ-равшан фикр билдирилмагани ҳаммани таажжублантирди.

Минбарга шаҳар ички ишлар бўлими бошлиғининг ўринбосари М. Бозоров кўтарилади.

САВОЛ: «Шаҳарда яшаб, ҳеч ерда бел оғритиб ишламай, барча қулайликлардан фойдаланаётган, уйида нон ёпиб бозорда сотиб, бойлик тўплаётган шахсларга нега чора кўрилмайди?» — сўради газетхон Х. ҚОБИЛОВ.

ЖАВОБ: Тўғри, бундай фактлар бор. Ички ишлар бўлими, шаҳар молия бўлими ва бозорком баҳамжиҳат иш тутса ва нон заводининг обинон цехлари маҳсулот сифатини тубдан яхшиласа, жамоатчилик кучи билан бундай иллатларни бартараф эта оламиз.

САВОЛ: «Давлат автоинспекцияси ходимлари айрим масъул ходимлар маст ҳолда транспорт воситаларини бошқаришини кўра-била туриб нега либераллик қилишади, уларга нисбатан ҳеч қандай чора кўришмайди?» (Йиғилиш қатнашчиси Ҳ. ХОЛМУРОДОВА).

ЖАВОБ: Шу йилнинг ўтган ойларида маст ҳолда автомашина бошқарган 50 дан зиёд киши ушланди. Улар орасида айрим масъул ходимлар ҳам бор. Шаҳар страхование бўлими бошлиғи Э. Мелиқулов, сут-ёғ заводи бош бухгалтери Э. Мустафин, бетон заводи бошлиғи А. Омонқуловларни бунга мисол қилиб кўрсатишимиз мумкин. Уларнинг ҳаммаси маъмурий ва партиявий йўл билан тегишли жазо олишди.

Йиғилиш қатнашчиси Холбой ЭШНИЁЗОВ: «Бозорда йил ўн икки ой чайқовчилик билан шуғулланиб келаётган айрим шахсларга нега кенг йўл очиб берилган?».

ЖАВОБ: Уларнинг ҳам танобини тортиш пайти келди. Кенг жамоатчилик кучи билан бундай фактларга барҳам берамиз.

Шаҳарда аҳоли соғлиғини сақлаш ва муҳофаза этиш борасида қатор ишлар қилинганлигини қайд этиш билан бирга жиддий камчиликлар ҳам борлиги таъкидланди. Шаҳар матлубот жамияти ходими Майрам АЗИЗОВА «Шаҳар поликлиникаси врачлари нега қатъий график асосида ишламайди? Бу ерда бош врач тез-тез ўзгарса-да, иш ўзгармайди?» — деб савол беради.

Шаҳар соғлиқни сақлаш бўлими бош врачининг ўринбосари А. ХАЙБИЛОВ шундай жавоб берди:

— Яқинда поликлиника ишини жиддий график асосида ташкил этдик.

«Сурхангидрострой» ходимлари поликлиникада тартиб-интизом йўқлигидан, врачларнинг қўполлигидан нолиб гапиришди. Ўртоқ А. Хайбилов меҳнаткашлар соғлиғи ҳақида етарли қайғурмайдиган врачларга нисбатан тегишли чоралар кўрилажагини айтди.

Йиғилиш қатнашчиларидан 32-ремонт-қурилиш бошқармаси ходими А. Қурбонова, сут-ёғ заводи ишчиларидан бир группаси корхоналар ҳузурида савдо ва умумий овқатланиш ёмон ташкил этилганлиги ва бунинг сабабларига тааллуқли саволлар берди. Шаҳар матлубот жамияти правлениеси раиси Н. ФАТКУЛИНАнинг жавоби кишиларни мутлақо қаноатлантирмади.

«Очиқ хатлар куни»да шаҳар транспорти ҳамда алоқа хизматини тубдан яхшилашга алоҳида эътибор қаратилди. С. Эронов, А. Бастаковаларнинг транспорт хизматига доир, Г. Матвеев, Х. Тошбоевларнинг алоқа хизмати ёмонлигига доир саволлари йиғилишда кенг муҳокама этилиб, бу соҳаларни барча чоралар билан яхшилашга қаратилган тадбирлар белгиланди. Хусусан, шаҳарлараро телефон алоқасидаги жиддий хатолар очиб ташланди ва уни тузатиш чоралари аниқланди.

— «Очиқ хатлар куни»да ўртага ташланган масалаларнинг турмушга татбиқ этилишини шаҳар партия комитети ва шаҳар Совети ижроия комитети доимо назорат қилиб боради. Шу анжуман якуни ҳақида шаҳар партия комитети махсус қарор қабул қилади ва унинг ижросини мутасадди ташкилотларнинг раҳбарларидан мунтазам талаб қилиб туради, — деб таъкидлади йиғилиш охирида сўз олган шаҳар партия комитетининг биринчи секретари А. Остонақулов.

А. ХАЛИЛОВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

● ПЕРВОМАЙСКИЙ
(Харьков области)

Пудратчилар кредит беришнинг прогрессив усулига ўтказилиши билан Первомайский район агросаноат бирлашмаси узоқ чўзилиб кетадиган қурилишдан қутилди. РАПО кенгашининг таклифига биноан давлат банки қурувчилар белгиланган муддатда ишга туширмаган қувватлар учун ссудалар бўйича оширилган процент ола бошлади. Сўм билан назорат қилиш туфайли ўтган йили районда қуриб битказилмаган биронта ҳам объект қолмади.

● ЕДИНЦИ
(Молдавия ССР)

Молдавиянинг Единци райони депутатларининг ташаббуси билан тузилган маиший хизмат кўчма бригадалари қишлоқ меҳнатчиларига уларнинг яшаш жойларида хизмат кўрсатмоқда. Кўчма бригадалар фермалар, дала шийпонларига бориб, буюртмачиларнинг вақтини тежамоқда. Экин-тикин ишлари бошланиши билан сартарошлар, суратчилар, фотографлар ҳам кўчма бригадалар составига киритилди.

● СТАВРОПОЛЬ

Студентлар поликлиникаси шаҳардаги барча олий ўқув юртлари ва техникумларнинг талабалари соғлиғи тўғрисида ғамхўрлик қилишни ўз зиммасига олди. Ставрополь шаҳрида қурилган бу поликлиниканинг асосий иш йўналиши — касалликларнинг олдини олишдан иборат. Врачлар, шунингдек, ўқув нагрузкаларини текширишади, студентларнинг рационал овқатланишини назорат қилишади, улар ўртасида санитария-гигиена маорифи ишларини бошқаришади. Поликлиникани барпо этишда шаҳардаги студентлар қурилиш отрядлари фаол қатнашдилар.

БУГУН — ЖАҲОН АТРОФ-МУҲИТНИ МУҲОФАЗА ЭТИШ КУНИ

АВЛОДЛАР МАНФААТИНИ КЎЗЛАБ

Инсон табиатни тобора кўпроқ ўз измига бўйсундирмоқда, боғ ва ўрмонлар, сунъий денгизлар, каналлар барпо этяпти. Атроф-муҳитга цивилизация таъсири тобора кучаймоқда. Экологик мувозанат ўзгармоқда. Шу маънода табиатни муҳофаза этиш аҳамияти тобора ортиб бормоқда. Эндиликда уни халқ хўжалигининг муҳим тармоғи деб ҳисоблаш ўринлидир.

Бизда табиатни муҳофаза этиш ишига жуда катта эътибор берилади. СССР Конституциясида таъкидланганидек, мамлакатимизда «...ҳозирги ва келажак авлодларнинг манфаатларини кўзлаб, ер ва ер ости бойликларини, сув ресурсларини, ўсимликлар ва ҳайвонот дунёсини қўриқлаш ва улардан илмий асосда, оқилона фойдаланиш, ҳаво ва сувни тоза сақлаш, табиий бойликларни узлуксиз кўпайтириб боришни таъминлаш ва инсоннинг атроф-муҳитини яхшилаш учун зарур чоралар кўрилади».

АРДОҚ

Табиатни муҳофаза этиш ишига, жумладан, республикамизда ҳар йили қарийб 100 миллион сўм ажратилмоқда. Бир миллиард кубометрдан ортиқ оқова сув тозаланмоқда. Экинзор ва яйловларни сел ҳамда қор кўчкиларидан муҳофаза этиш иншоотлари қуришга йилига 29 миллион сўм ажратилади.

Мамлакатимизда табиатни муҳофаза этиш тўғрисида махсус қонун қабул қилинган. Уни ҳар қанақа йўсинда бузиш ҳолларига қарши курашда жамоатчилик куч-ғайратини мувофиқлаштириб туриш мақсадида Табиатни муҳофаза этиш жамияти тузилган. Бугунги кунда республикамизда қарийб 5 миллион табиат ошифтаси бу жамиятга аъзодир. Жамият аҳолининг экологик саводини ошириб боришга алоҳида эътибор бермоқда. Олий ўқув юртларимизда ўттиздан ортиқ «Табиат» университети, мактаб ва ўқув юртлари қошида эса юзлаб табиатшунослар клублари ишлаб турибди. Жамият ташаббуси билан жойларда ўтказиб туриладиган қушлар, гуллар кўргазмалари ҳар бир ўсимлик ва ҳайвоннинг, ҳар бир жониворнинг ноёб эканлигини тарғиб қилишда муҳим аҳамият касб этади. Областларда табиат тўғрисидаги фильмларнинг киноҳафталикларини ўтказиш анъана бўлиб қолди. Минг-минглаб лекторларимиз табиатни муҳофаза этиш иши асослари тўғрисида кенг кўламда тушунтириш ишлари олиб бормоқдалар.

Табиий бойликларни муҳофаза этишда табиатнинг сўлим гўшаларида махсус хизмат жорий этишнинг роли катта. Ўзбекистонда бу соҳада муайян тажриба тўпланган. Бир неча йилдирки, Жиззах областида Зомин халқ парки мавжуд. Тўғри, катта йўл ва йирик шаҳарлардан четроқда бўлгани учун ҳам унга одам кам боради. Бўстонлиқ районида ҳам, назаримизда, шундай парк ташкил этиш мақсадга мувофиқдир. Шу йўл билан бокира табиатни келажак авлодларга ҳеч бир ўзгаришсиз етказиш мумкин.

КПСС Марказий Комитетининг 1984 йил октябрь Пленумида ўрмонзорларнинг табиатнинг улкан инъоми сифатидаги аҳамияти, уларни ерни эъзозлагандек эъзозлашимиз зарурлиги таъкидланди. Республикамизда кўчат ўтқазиш ойликлари ўтказилиши ҳам шу мақсадга хизмат қилади.

МУАММОЛАР ОЗ ЭМАС

Шунга қарамай, ҳали проблемалар, ҳамкорликда ҳал этилиши лозим бўлган муаммолар оз эмас. Завод ва фабрикаларимиз, автотранспорт воситалари ҳавога минг-минг тонналаб зарарли моддаларни чиқариб ташламоқда. Бу ҳол кўпинча техниканинг такомиллашмаганлиги, баъзан эса табиат ҳар қанақа эркалигимизни кўтараверади, деган нотўғри тасаввур оқибатида келиб чиқади. Навоий шаҳрида газ, чанг тутиб қолувчи қурилмаларнинг ҳар тўрттасидан бири ё бузуқ, ёки самарали ишламаётганлигини, маҳаллий электростанция эса ёниш натижасида юзага келадиган маҳсулотларни тозаламай чиқариб ташлаётганлигини бошқача изоҳлаб бўлмайди.

Кўпинча шаҳар ва қишлоқларимизда пахта тозалаш заводларини узоқдан сезиш мумкин: чор атрофдаги дов-дарахтлар, уйларнинг томлари, ҳатто электр симларигача чанг босиб ётади. Бундай корхоналарни иложи борича аҳоли яшайдиган пунктлардан четроққа олиб чиқиш, уларни самарали чанг тутгич қурилмалар билан таъминлаш зарур.

Тошкент шаҳри ҳавоси ифлосланишига маълум даражада автомашиналар ҳам айбдор. Ердан икки метргача баландликда, биз нафас оладиган ҳавони қуюқ қатлам тутган. Демак, автотранспорт туфайли келиб чиқадиган бу проблема ҳал этилиши керак. Тўғри, электромобиллар яратилмоқда, юзлаб машиналар газ ёқилғиси билан ишлашга ўтказилди. Аммо яқин йиллар ичида бензин ва дизель ёқилғиси билан ишлайдиган двигателлардан воз кечиш имкони йўқ. Жойларда моторларни бошқариш пунктлари ташкил этилмоқда. Бу ҳам ички ёниш двигателларини бошқаришга, ҳам атмосферани муҳофаза этишга ёрдам беради. Давлат автоинспекцияси ходимлари двигатели созланмаган автомашиналарни тўхтатиб, ҳайдовчиларни жазолайдилар.

ТАБИАТ МЕҲРГА МУҲТОЖ

Башарти ерни жонли мавжудот деб қарасак, дарё ва каналларни унинг қон томирлари дейиш мумкин. Сувсиз — ҳаёт йўқ. Сой ва дарёлар, зилол кўллар, сув ҳавзаларимиз муҳофаза этилиши, ардоқланиши лозим. Давлатимиз бу масалага жиддий эътибор бермоқда. Аммо номатлуб воқеалар ҳам бўлиб туради. Чирчиқ дарёсига неча йилдирки, «Электрохимпром» ишлаб чиқариш бирлашмаси ўз оқовасини ташламоқда. Бунинг учун кўп марта жарима ҳам ундириб олинди. Лекин ишда ўзгариш йўқ. Айрим чорвачилик комплекслари, сут-товар фермалари ва паррандачилик фабрикалари ҳам дарёга оқова оқизяптилар.

Зилол сувларимизни ифлослантириш билан «машғул» корхона, ферма ва чорвачилик комплекслари раҳбарларини табиатни севмайди, деб бўлмайди. Бизнингча, бундай корхона ва ташкилотларни иқтисодий жиҳатдан чиқитсиз ва кам чиқитли технологияларни барпо этиш ҳамда жорий қилишдан манфаатдор қилиб қўядиган шароитлар яратиб бериш керак. Ана шундагина сув ва ҳавонинг ифлосланиши даражасида жиддий ўзгаришлар бўлади.

Ер ости сувларидан фойдаланиш ҳам шу куннинг долзарб проблемалари қаторига киради. Бир пайтлар бу сувни чексиз деб ҳисоблашарди. Аммо шаҳар ва район марказларига ер ости сувлари олиб келинди. Ундан қишлоқ хўжалиги ва саноатда фойдалана бошладилар. Шунда унинг ҳам ҳисобли эканлиги маълум бўлди. Илгари ўзича отилиб ётган қудуқлардан баъзан насос ёрдамида ҳам ҳозир сув олиш қийин. Бунинг устига айрим жойларда, хусусан, Фарғона водийси, Сурхондарё ва Қашқадарёда ер ости сувлари ўз ҳолича оқиб ётибди. Буни хўжасизликдан ҳам кўпроқ лоқайдлик деб баҳолаш ўринлидир. Демак, ер ости сувларидан оқилона фойдаланиш, уни ишлатишни қатъий назоратга олиш лозим.

Дов-дарахт сув манбаидир. Ўрмонзорларни, боғ-роғларни кўпайтирмоқдамиз, лекин айни чоғда сувни, дарё ўзанларини авайлаб-асраб турган ям-яшил тўқайзорлар камаймоқда. Сирдарё, Амударё бўйида талайгина тўқайзорлар шу йўл билан тугатилди. Фарғона областининг айрим районларида ихота ўрмонзорларини ҳам кеса бошладилар.

Шаҳарларда яшовчи аҳолининг табиат қўйнида дам олиши тобора кўпаймоқда. Аммо яхши уюштирилмагани учун ҳам бундай дам олишларнинг аксарияти она табиатга зарар келтирмоқда. Тоғ ва қирларимиздаги лолалар, бир қанча нафис ўсимликлар кескин камайиб, Қизил китобга киритилаётгани ҳам шундан. Табиатга меҳр-муҳаббат билан қаралсагина, ундан саховат қайтади. Уни ҳар тарафлама авайлаб-асрашимиз керак.

Табиатни муҳофаза қилишнинг усуллари кўп. Қишлоқ хўжалик зараркунандаларига қарши биологик усулда кураш олиб бориш ҳам шулар жумласидандир. Ҳозир 3 миллиондан ортиқ гектар майдонга биометод йўли билан ишлов берилмоқда. Шундай қилинаётганлиги ҳосил учунгина эмас, қишлоқ аҳли сиҳат-саломатлиги учун ҳам кескин кураш олиб борилаётганлигидан нишона.

Фан-техника тараққиёти тобора жадаллашиб борар экан, табиат унинг шиддатли таъсиридан ўзини-ўзи муҳофаза этиши тобора қийинлашади. Атрофимизни ўраб турган бекиёс гўзал оламни авайлаб асраб қолиш энди кишиларга боғлиқдир. Шу сабабли ҳам ҳозирги ва келгуси авлодлар манфаатларини ўйлаб, табиатни авайлаб асраш ва унинг бойликларини кўпайтириш ҳамманинг муқаддас бурчидир.

О. АЛИМОВ,
Ўзбекистон табиатни муҳофаза этиш жамияти республика Совети президиуми раисининг ўринбосари.

ПОЙТАХТИМИЗ МЕҲМОНЛАРИ

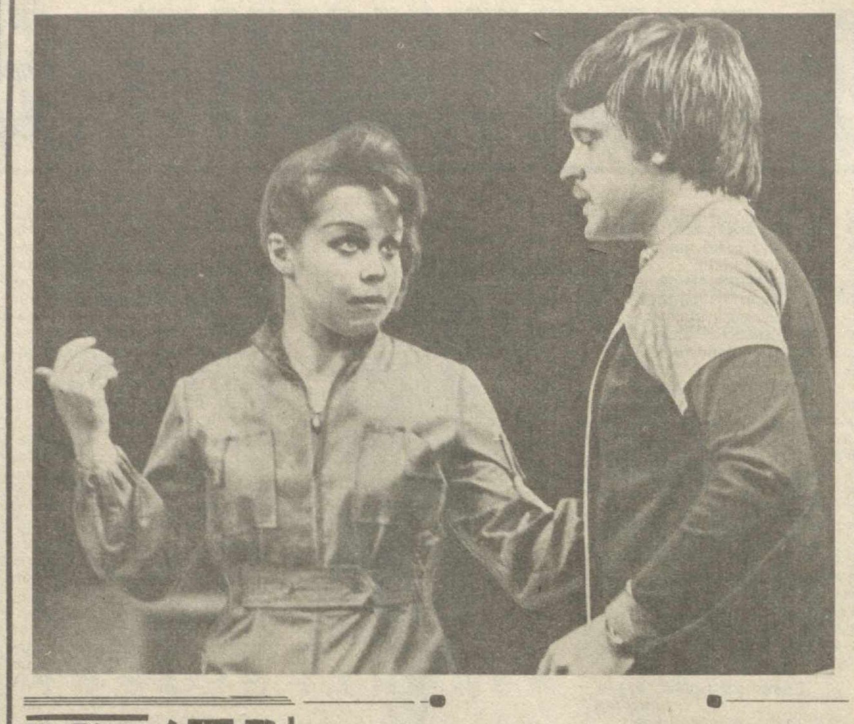

БИРИНЧИ УЧРАШУВ

ТОШКЕНТДА САХАЛИН ОБЛАСТЬ ДРАМА ТЕАТРИНИНГ ГАСТРОЛИ ДАВОМ ЭТМОҚДА

РСФСРда хизмат кўрсатган артист К. Киселькова театрнинг биринчи куниданоқ турли характердаги образлар яратиб келаётир. Айниқса, актрисанинг Н. К. Крупская ролини ижро этишдаги маҳорати диққатга сазовор. Санъаткор театр тарихида муҳим ўрин тутган бошқа спектаклларда ҳам эсда қоладиган образлар талқин қилган. Мухбиримиз К. Киселькова билан учрашиб, ундан театр ҳақида, Тошкент репертуари тўғрисида сўзлаб беришни илтимос қилди.

— Театримиз 1932 йилда ташкил этилган. Илк спектакль Треневнинг машҳур «Любовь Яровая» пьесаси асосида яратилган. 1949 йилда Сахалин театрида биринчи марта Владимир Ильич Ленин образи талқин қилинган. Н. Погодин асари асосида ишланган бу спектакль узоқ йиллар репертуардан тушмай келди. Масъулиятли ва шарафли бу иш — спектакль актёр ва актрисаларнинг маҳорати ўсишида қимматли роль ўйнади. Ҳозир коллективимизда ижод қилаётган таниқли санъаткорларнинг аксарияти худди шу асарда роль ижро этишган.

Театримиз Улуғ Ватан уруши йиллари ва урушдан кейинги тинч қурилиш даврида изланиш шиори билан меҳнат қилиб, таниқли совет ёзувчиларининг, шунингдек, жаҳон драматургиясининг намуналарини саҳналаштирди. Мисол учун немис драматурги Вольфнинг «Профессор Мамлок» асарини театршунослар ҳозирга қадар мамнуният билан таъкидлашади. Шу ўринда бир нарсани алоҳида қайд қилиб ўтмоқчиман. Театримиз ижодий коллективининг камолотга эришувида машҳур совет режиссёрларининг, актёр ва актрисаларнинг ёрдами катта бўлди. Уларнинг тажрибалари сахалинлик санъаткорлар учун ўзига хос мактаб эди.

Кейинги йилларда саҳналаштирилган спектакллар жонажон Ватанимиз тарихида муҳим ўрин тутган воқеалар, совет кишиларининг қаҳрамонлиги, замондошларимизнинг фаровон турмуши, ватанпарварлиги, орзу-умидлари ҳақида ҳикоя қилади. Тарихий мавзуларда ҳам асарлар яратганмиз. Мана шу спектаклларнинг айримларини Тошкент гастроли пайтида намойиш этамиз.

Тошкент гастроли репертуаридан М. Горькийнинг «Васса Железнова», А. Островскийнинг «Жозибали эркак», Н. Семёнованинг «Ғилдирак устидаги печка», В. Шукшиннинг «Улар тонггача ухладилар», Г. Рябкиннинг «Мавсум кўринишлари», М. Мейо ва М. Эннекеннинг «Менинг хотиним ёлғончи» сингари драма ва комедиялари ўрин олган. Спектаклларимиз орасида қардош республикалар авторларининг асарлари ҳам бор. Белорус драматурги А. Дударевнинг «Остона», «Оқшом» драмалари ана шундай асарлар жумласидандир. Сахалинлик драматург А. Тоболякнинг «Визит» драмасини ҳам кўрсатамиз.

Болаларга атаб саҳналаштирилган спектакллардан ҳам олиб келганмиз. Г. Соколованинг «Малика қурбақа», Г. Сапгирнинг «Этик кийган мушук», К. Машадунинг «Илдизнинг ўғирланиши» драмалари ана шундай асарлардан.

Спектакллардаги асосий ролларни ижро этувчилар орасида РСФСРда хизмат кўрсатган артистлар В. Новиков, Р. Ренева, И. Храпко, истеъдодли актрисалардан Л. Кротова, М. Ҳасанова ва бошқалар бор. Бу санъаткорлар саҳнамизда ранг-баранг образлар яратишган. Сўнгги йилларда коллективимизга Москва, Ленинград, Воронеж, Владивосток шаҳарларидаги санъат институтларини битирган бир группа ёшлар қабул қилинди.

Ўзбекистонда биринчи марта бўлишимиз. Лекин қардош ҳамкасбларимизни яхши биламиз. Улар ўзбек адабиёти ва санъати декадаси муносабати билан областимизда бўлишган. Биз ижодкор дўстларимиз даврасида ўз санъатимизни намойиш этиш имкониятига эга бўлганимиздан хурсандмиз.

Суратда: «Визит» спектаклидан саҳна.
В. Молгачев фотоси.

КИТОБ ЖАВОНИНГИЗДА

«Радуга» нашриётининг Тошкент бўлими қуйидаги китобларни чоп этди:

Александр СЕРАФИМОВИЧ. Темир оқим. Роман. 208 бет. Баҳоси 2 сўм 10 тийин (араб тилида).

«Темир оқим» романи социалистик реализм асосида ёзилган асарлардан бўлиб, Россиядаги инқилобий ўзгаришларни моҳирона ёритиб берган.

Антон МАКАРЕНКО. Педагогик поэма. Икки жилдли роман. 336-бет. Баҳоси 2 сўм 72 тийин (ҳинд тилида).

Революция ва гражданлар урушидан сўнг ёш Совет республикаси ҳаёти энди йўлга қўйилаётган давр. Ёш муаллим Антон Макаренко қаровсиз қолган болаларни мактаб очиб ўқитади ва уларнинг тарбияси билан шуғулланади. Ўқитувчи қилган ишларини моҳирона бадийлаштириб ушбу тарбиявий асарни яратишга муваффақ бўлган.

АВТОРЛАР КОЛЛЕКТИВИ. Яшил тоғлар қиссаси. Қисса ва ҳикоялар. 340 бет. Баҳоси 2 сўм 57 тийин (урду тилида).

Тўплам тожик ёзувчиларининг асарларидан ташкил топган. Авторлар орасида тожик совет адабиётининг асосчиси Садриддин Айнийдан тортиб, республиканинг кўпгина ижодкорлари бор.

ОБ-ҲАВО

Шу кеча-кундузда Қорақалпоғистон АССР, Хоразм области ва Тошкент областининг тоғли районларида, Фарғона водийсида момақалдироқ бўлиб, қисқа муддатли ёмғир ёғиши кутилади. Қолган ерларда ёғингарчилик бўлмайди. Ғарбдан секундига 9-14 метр тезликда шамол эсади. Кечаси 17-22, кундузи 28-33, жанубда 36 даражагача иссиқ бўлади. Қорақалпоғистон АССР ва Хоразм областида ҳарорат кечаси 14-19, кундузи 25-30 даражагача кўтарилади.

Тошкентда ҳаво ўзгариб туради, ёғингарчилик бўлмайди. Момақалдироқ бўлиши эҳтимоли бор. Ғарбдан секундига 9-14 метр тезликда шамол эсади. Кечаси 19-21, кундузи 30—32 даража иссиқ бўлади.

РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР

НАВОИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА
5, 7 июнь соат 19.30 да
ЯНГИ СПЕКТАКЛЬ
Р. Абдуллаев
«ҚУЁШГА ТАЪЗИМ ҚИЛ»
(Икки пардали балет-оратория)
А. РАҲИМОВ либреттоси (Ў. Умарбековнинг «Шошма қуёш» пьесаси асосида).
Дирижёр — А. СЕРЕБРЯНИК.
ПОСТАНОВКАЧИ БАЛЕТМЕЙСТЕР — РСФСРда хизмат кўрсатган артист Г. ЯНСОН
Балетмейстер — А. РАҲИМОВ.
Рассом — Тошкент область Ленин комсомоли мукофотининг лауреати С. ФЕСЬКО.
Хормейстерлар — Л. ШИЛЬКРУТ, М. ЯНДРИНСКАЯ.
Билетлар театр кассасида соат 11 дан 20.00 гача (танаффус соат 15 дан 16.00 гача) **сотилади.**
Справкалар олиш учун телефон 33-90-81.

•

Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг
М. Т. ОЙБЕК НОМИДАГИ ЎЗБЕКИСТОН ХАЛҚЛАРИ ТАРИХИ МУЗЕЙИ
вакант вазифаларга
КОНКУРС ЭЪЛОН ҚИЛАДИ
манбашунослик ва тарихшунослик (нумизматика) ихтисоси бўйича нумизматика ва археология **бўлими мудири** тарих ёки филология фанлари доктори ёки кандидати, ёхуд шу ихтисос бўйича камида 5 йил иш стажига эга бўлган илмий даражасиз мутахассис; ёки археология ихтисоси бўйича — тарих фанлари доктори ёки кандидати;
этнография ихтисоси бўйича **катта илмий ходим** — санъатшунослик кандидати.
Конкурсда камида 3 йил музейда ишлаганлиги ҳақида стажга эга бўлган кишилар қатнашиши мумкин.
Конкурс муддати — эълон чиққан кундан бошлаб икки ҳафта.
Ҳужжатлар қуйидаги адресга юборилсин: 700047. Тошкент шаҳри, 47-алоқа бўлими, Куйбишев кўчаси, 15-уй. Телефон 33-57-33.

•

Ф. ЭНГЕЛЬС НОМЛИ ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЧЕТ ТИЛЛАР ПЕДАГОГИКА ИНСТИТУТИНИНГ
КЕЧКИ ВА СИРТҚИ БЎЛИМЛАРИГА
ҲУЖЖАТЛАР ҚАБУЛ ҚИЛИШ
1 ИЮЛГАЧА УЗАЙТИРИЛДИ
Кириш имтиҳонлари 1-20 июль кунлари ўтказилади.

•

«ПАХТАКОР» МАРКАЗИЙ СТАДИОНИДА
7 июнь соат 19.00 да СССР биринчилиги учун «ПАХТАКОР» (Тошкент) «МАСК» (Москва) командалари ўртасида
ФУТБОЛ
Футбол ишқибозлари диққатига! Меҳнаткашларнинг илтимосига биноан «Пахтакор» Марказий стадиони кассаларида олдиндан билет сотиш ташкил этилган.

Ўзбекистон ССР Қишлоқ қурилиши министрлиги коллегияси, партия, касаба союз ва комсомол ташкилотлари 1-қурилиш трестининг бошқарувчиси

Адиз Каримович МУРОДОВнинг

вафот этганлигини чуқур қайғу билан билдириб, марҳумнинг оила аъзоларига таъзия изҳор қилади.

Тошкент давлат маданият институти ректорати, партия ва касаба союз ташкилотлари СССР тарихи кафедрасининг мудири, тарих фанлари доктори, профессор

Доноқул ОЛЛОМУРОДОВнинг

вафот этганлигини чуқур қайғу билан билдириб, марҳумнинг оила аъзоларига таъзия изҳор қилади.

Тошкент давлат университети ректорати, жамоат ташкилотлари ҳамда шарқ факультети коллективи филология фанлари кандидати, катта ўқитувчи Р. И. Иномхўжаевга ва тарих фанлари кандидати З. И. Мунавваровага отаси

Иномхўжа МУНАВВАРОВнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

Мақоламизни ўқиб

«ОРЗУ ҚИЛСАК ЁМОНМИ?»

Газетамизнинг шу йил 14 май сонида босилган юқоридаги сарлавҳали мақолага газетхонлардан кўплаб хатлар олинди. Мактубларда мақола юзасидан қимматли фикр-мулоҳазалар, таклиф ва истаклар баён этилган. Қуйида ана шу хатлардан айримларининг қисқача мазмуни билан танишасиз.

ШУ КУННИНГ ТАЛАБИ

Мақолада жуда муҳим масалалар тилга олинган. Дарҳақиқат, касаначиликни ривожлантириб, кўп болали ёки маълум сабабга кўра уй бекаси бўлиб қолган қўли гул чевар аёлларни меҳнатга жалб этиш керак. Менинг еттита холамнинг ҳаммаси попопчи бўлган. Улар тиккан палаклар дўконларда турмаган. Қўлма-қўл бўлиб кетган. Демак, касаначиликни қайта тиклаш шу куннинг талабидир.

Мақолада ҳолва ва қандолатлар хусусида ҳам ўринли гаплар айтилган. Ҳозирги ширинликлар усти ялтироқ. Чунончи, кунжут ҳолванинг кунжути ичида эмас, фақат сиртида. Қандолатчалар мағизсиз. Пашмак ҳолванинг эса номи қолган холос. Мутлақо сифатсиз. Хўш, нега бундай? Сифатли ширинликлар тайёрлашга нима халақит беради? Ўша машҳур кунжут ҳолваларни, мағизли қандолатчаларни, есанг таъми оғзингда қоладиган пашмак ҳолва ва бошқа ширинликларни қайта тиклаш керак.

Мақола баҳона биз ҳам айрим фикрларимизни ўртоқлашмоқчимиз. Нон хусусида. Ёшлигимизда кўчадан бирор одам чуррак нон олиб ўтса, унинг ҳавога тарқалган хушбўй ҳиди димоғимизга урилиб, иштаҳангиз очилиб кетарди. Ўша лаззатли чурраклар нега энди ёпилмаяпти. Тансиқ ҳисобланган ширмой нонлар-чи? Тўғри, ширмой нон тайёрлаш асосан қўлда бажарилади. Лекин нон заводлари ҳузурида ширмой нон цехи очиб бўлмасмикан?

Дарвоқе, анча йилдан буён ёлчиб қовун-тарвуз еёолмаймиз. Ширин-шакар қовун-тарвузларимиз бемаза бўлиб қолди.

Бу камчиликларни ўзимиз тузатишимиз керак. Ана шундай қилсак ширин-шакар лаззатли таомлар эл дастурхонини безаши шубҳасиз.

Мавлон ИКРОМ,
Тошкент шаҳри.

ЗАМОН РУҲИ СЕЗИЛМАЙДИ

Мақолада давримизнинг ғоят муҳим масалалари ўртага ташланган. Масалан, она алласини олиб кўрайлик. Мен ёшлик чоғларимни яхши эслайман. Онамнинг аллалари ҳануз қулоғим остида жаранглайди. Ўша пайтлардаги аллаларда чуқур маъно бор эди. Афсуски, кейинги йилларда айтилаётган аллаларнинг мазмуни саёз. Замон руҳи сезилмайди. Қўшиқлар гўдакларни ухлатиш учунгина айтилаётганга ўхшайди.

Ёки халқ сайилларини олиб кўрайлик. Бундан бир неча йил аввал халқ сайиллари фарғонача усулда айтиладиган катта ашуласиз ўтмас эди. Энди-чи? Эндиликда анъанавий халқ сайилларида бундай қўшиқлар эшитилмаяпти. Кейинги йилларда санъатнинг бу тури кам учраяпти. Бизнингча «Катта ашула»лар газета, радио, телевидение орқали кенгроқ ва изчил пропаганда қилинса мақсадга мувофиқ бўларди.

Иноятхон ҚЎЛДОШЕВА,
Избоскан район «Партия XX съезди» колхози ветерани.

ОЛИМЛАР — МЕДИКЛАРГА

Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг ядро физикаси институти ходимлари йод изотопини олиш технологиясини ишлаб чиқишди. Улар асосида институтнинг тажриба корхонаси гепатит касаллигини барвақт диагностика қилиш учун реактивлар тўпламини ишлаб чиқаришга тайёрлади. Иммунорадиометрик усул шу пайтгача клиник практикада кенг қўлланиб келаётган иммуноэлектрофорез усулидан минг баравар аниқроқ диагноз қўяди. Бу асбоблар оддий бўлиб, фойдаланиш учун қулайдир.

(ЎзТАГ).

СПОРТ

ФУТБОЛ:

ЎРИНЛАРДА ЎЗГАРИШ

Биринчи лига командалари ўртасида 14-тур ўйинлари ўтказилди. ҒАРБИЙ ЗОНА: «Нистру» — «Карпат» — 2:4, «Металлург» — «Колос» — 1:1, «Гурия» — «Динамо» (Бт) — 3:1, «Котайк» — «Кубань» — 2:1, «Динамо» (Ст) — «Спартак» — 1:0, ШАРҚИЙ ЗОНА: АСК (Хб) — «Кузбасс» — 2:0, «Искра» — ЦСКА — 0:0, «Пахтакор» — «Звезда» — 4:1, «Ротор» — «Крылья Советов» — 2:2, «Шинник» — «Локомотив» — 2:0.

Мазкур учрашувлардан кейин ҳар иккала зонада пешқадамлар ўрни ўзгарди. Чунончи ғарбий зонада олдинда бораётган «Колос» футболчилари иккинчи ўринга тушиб, «Карпат» командаси 18 очко билан пешқадам бўлиб олди. «Даугава» 16 очко билан учинчи ўринни эгаллаб турибди.

Шарқий зонага кирувчи коллективлар мавқеида ҳам ўзгаришлар бўлди. 16 очко билан биринчи бўлиб турган «Помир» футболчилари учинчи ўринга тушиб, «Шинник» 18 очко билан пешқадамликка кўтарилди. Хабаровск армиячилари 17 очко билан иккинчи ўринни эгаллаб туришибди.

«Пахтакор» футболчилари бу сафар кўтаринки руҳда тўп суришга ҳаракат қилишди. Улар йирик ҳисобли ғалабадан кейин очколарини 13 тага етказиб, саккизинчи ўриндан уч поғона юқориладилар. Тўпларни пахтакорчилардан И. Шквирин, А. Зейтуллаев (биттадан), Г. Денисов (иккита, биттаси 11 метрли маррадан) ҳамда «Звезда» командаси ўйинчиси З. Селимов дарвозага йўлладилар.

«Совет Ўзбекистони»нинг навбатдаги сони 7 июнда чиқади.

Редактор Л. ҚАЮМОВ.

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

5 ИЮНЬ, ЧОРШАНБА

МОСКВА-I. 9.00 — «Время». 9.40 — «Дўстим Суқротжон». Бадиий фильм. 10.45 — Ҳужжатли фильм. 11.15 — Концерт. 11.55 ва 15.00 — Янгиликлар. 15.15 — Ҳужжатли фильмлар. 16.10 — Адабий этюдлар. 17.10 — «...16 ёшгача ва ундан катталар». 17.55 — «Ўртоқ қўшиқ». 18.20 — БАМ қурилиши давом этади. 19.15 — «Дунё воқеалари». 19.30 — «Инсон ва қонун». 20.00 — Телеочерк. 20.25 — «Станция назоратчиси». Бадиий фильм. 21.30 — «Время». 22.00 — Футбол. Жаҳон чемпионати саралаш учрашуви. Дания — СССР. 23.45 — «Дунё воқеалари».

МОСКВА-II. 9.00 — Гимнастика. 9.15 — Илмий-оммабоп фильм. 9.35 — 20—30-йиллар совет живописи. 10.05 — «Оила ва мактаб». 10.35 — «Алеко». Фильм-опера. 11.35 — Ҳужжатли фильм. 11.50 — «Кўҳна қалъа сояси». Бадиий фильм. 5-серия. 12.25 — «Ҳаётга йўлланма». 13.25 — Немис тили. 13.55 — «Қувноқ стартлар». 14.40 — «Ғолиблар». 15.55 — Мультконцерт. 16.25 ва 18.30 — Янгиликлар. 18.50 — Шахмат мактаби. 19.20 — Ҳужжатли фильм. 19.40 — «Ҳамдўстлик». 20.10 — Концерт. 20.30 «Хайрли тун, кичкинтойлар». 20.45 — «Походларда кўп йўл босилди». 21.30 — «Время». 22.00 — «Кузнинг мафтун этувчи кунлари...» Телеспектакль. 23.10 — Концерт.

ТОШКЕНТ-I. 10.00 — «Ахборот». 10.20 — Илмий-оммабоп фильм. 11.10 — Болалар учун фильм. 11.25 — «Дадил қадам». Бадиий фильм. 2-серия. 12.30 — «Пионер лагерлари чорламоқда». 13.00 ва 18.00 — Янгиликлар. 18.15 — Мультфильм. 18.30 — «Инсон ва табиат». 19.00 — «Ҳушёрлик — ҳаёт нормаси». 19.30 — «Ахборот». 19.45 — Адабий альманах. 20.30 «Ахборот». 20.50 — Концерт. 21.30 — «Время». 22.00 — Пиллакорларнинг меҳнат рапортлари. 22.15 — «Кўчатлар». Бадиий фильм. 23.40 — Янгиликлар.

ТОШКЕНТ-II. 18.15 — Абитуриент-85. 18.45 — «Ўтюрак Бонивур». Бадиий фильм. 2-серия. 20.00 — Тошкент янгиликлари. 20.25 — Кинопрограмма. 21.00 — «Транспорт ва йўловчи».

РАДИО

5 ИЮНЬ, ЧОРШАНБА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 8.30 — Концерт. 9.30 — «Совет Ўзбекистони: одамлар, ишлар ва режалар». 10.15 — Чанг куйлари. 10.40 — «Қармоқ!» 11.15 — «Юность». 12.10 — «Узбекистан индустриальний!» 13.00 — «Чорвадор». 14.00 — Қишлоқ хўжалик ходимлари учун эшиттириш. 15.40 — «Рус тили — дўст тили». 17.00 — Мактаб ўқувчилари учун эшиттириш. 18.15 — Коммунистлар ҳақида ҳикоялар. 18.30 — Концерт. 19.25 — Музикали танаффус. 19.40 — «Миллионлар ленинча университети». 20.50 — Адабий эшиттириш. 21.10 — Концерт. 22.30 — Талабларга биноан концерт. 23.30 — Дам олиш концерти.

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

Орган ЦК Компартии Узбекистана, Верховного Совета и Совета Министров Узбекской ССР.

Редакция адреси: 700047, Тошкент, Ленинград кўчаси, 32.

Хатлар ва оммавий ишлар бўлими телефонлари — 33-21-43, 32-53-16, 32-53-20, 32-53-21, 33-11-49, 32-54-06.